

ԱՄԵՐԻԿԱՆ

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ,

ԻԼՄԻՅԷ, ՊԵՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱՒԻ ՂԱԶԻԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 51.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՆՈՅԵՄԲԵՐ 27, 1908.

Ն° 47

ՍԱՀԻՊ Ի ԻՄԹԻՅԱԶ

Ճ. Բ. ԿՐԻՆ

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՄԻԻՆՏԵՐԻՃԷ

ՊԼՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

Հուրը տիյարտա հուրը բիլիսէ

Փրօթէսման ինգըլապը

Մուխմիրէլը

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԷՐԻ

Ճօ Հոլայթպրէտ միւսմէսնա տըր

Ասլ փէրտէյէ ինայէթ

ՖԷՆՆԻՅԱԹ

Ալթրէտ Պէրնարտ Նօպէլ

ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ

Թալա խտսմախանէսինտէ Թիմարցըլար

մէքմէպի

ՈՒԻԼԵՐՍ Ս. ՏԱՏ

Ինկիլիզ իւտէպասընտան Ուինսմըն Զըրչիլ ՏՐ. ՅՈՎԱ. Տ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

Զազալար արասընտա պիր Էօլհուլըզ

ՎԵՐ. ՃՕՐՃԻ ՇԷՄՍԱՍ

ՇՈՒՌԻՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ՛ԱՍԸ

ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ԵՐԳՈՒՇՈՒ

ՇԷՐԱՒԹ
 Սէնտիկի 40 Ղբւ.
 Ամերիկայի կիսն 2 Տօլ.
 Ինկիլիսերէրա „ 8 Շիլին
 Մէմ. սահրէ „ 10 Ֆրանկ.
 Եւրոպէի նուսխէսի 30 ժր.
 Ի՛լան-թ. գըլմէթիւն
 մի. թէսիւ

ԱՒԵՏԱՐԵՐ

ԷՐՄԷՆԻՃԻ

ՎԷ ԷՐՄ. ՀՈՐԲՈՒՅԱԹԸ ԻԼԷ ԹԻՐԻՔԻՃԻ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱՋԷԹԱ

(ԱՆԿԵԼԻԱՖՈՐՕՍ)

ԲՈՒՅՆԻ ՀՈՐԲՈՒՅԱԹԸ ԻԼԷ ԹԻՐԻՔԻՃԻ

Միւ. մեսուհի Հ. Ս. Պարնըւմ

» Գաղղը Հ. Մ. Ալեհ

» Ղէրիք Յ. Գ. Գրիգորեան

Պալպը Հաւուս, Խաթանպը

Տէր Ի Սա՛տեթ, Թիւրքիս

THE AVEDAPER

(ANGELIAPHOROS)

A WEEKLY PAPER

PUBLISHED IN

ARMENIAN, ARMENO-TURKISH, AND
 GRECO-TURKISH

EDITORS H. S. BARNUM

H. M. ALLEN

H. K. KRIKORIAN

Offices: American Bible House

Stamboul, Cons/ple, Turkey

TERMS

An. Subscrip. Ps. 40

U. S. A. \$ 2

England Shils. 8

Other countries Frs. 10

Single Copy 30 Paras

Advertising rates on
 application

Ապօնըման, թէ՛ տիպար վէ տարէս թէպօղարթնա 'ա՛խտ պիլճիւմէ մու
 հարրէրաթ Տր. Հ. Ս. Պարնըմա կէօնտէրիլմէլի տիր:

ՄՈՒՀԻՄՍ ԻՆԱՆ

Ա-ե-բ-բ-բ-ին հէյ՛թի ի տարէի թահրիրիյէսի պիլնէրճէ գարիյու
 նընըն ճիտտի էմէլ ու արգուլարընա իճապէթ էթմէք ի զրէ, քէմալը
 մէսէրրէթլէ իլան էտէր քի, շիմտիքի հափթալըգ նուսխէմիլէ 'իլա-
 վէթէն ալըրճա 4 սահիֆէտէն 'իպարէթ պիր հաւատիս 'իլալէսի նէշր
 օլունաճազ տըր: Պու վէճհլէ միւ շթէրիլէրիմիլ հէր հափթա ազալլի 8
 սահիֆէ տախիլի վէ իտարիճի հաւատիս ալաճազար տըր: Հափթատա
 իքի փօսթա պուլունան վիլայէթլէրտէ 'իլալէմիլ իլք փօսթա իլէ վէ
 հափթալըգ նուսխէմիլ տախի Չնճի փօսթա իլէ ալընաճազ տըր:
 Իշպու եէնի թէրթիպ էֆրէնճի Նոյեմբերին իլք հափթասընտան ի՛թի.
 պարէն մէվզը՝ ի իճրայա գօնուլաճազ տըր:

Ա-ե-բ-բ-բ-ին սէնէվի ապօնէ պէտէլի 1909 Յունվ. 1տէն ի՛թիպա-
 րէն 30 զրչ.տան 40 զրչ.ա չըգարըլաճազ տըր: Ս.յնի վազթսա գաղէ-
 թամըղըն շիմտիքի ապօնէլէրի զիյասաէ պիր շէյ թէ՛ տիլէսինէ մէճպուր
 օլմագուղըն Նոյեմբեր վէ Դեկտեմբեր 'իլալէլէրինի մէճճանէն ախզ է-
 տէճէլլէր տիր: Լաքին եէնի ապօնէլէրէ տախի պիր թէշվիլ օլմագ-
 ի զրէ, 40 զուրուչը թէ՛ տիլէ էթտիլլէրի հալտէ, Ա-ե-բ-բ-բ-ին անլէրէ
 Նոյեմբերին իլք հափթասընտան 1909 սէնէսի Դեկտեմբերինն նիհա-
 յէթլինէ գատար կէօնտէրիլմէլէ տիր:

Եէնի 'իլալէ վէ զաղէթտնըն տահա զիյատէ իսլահընա տա՛իր իշպու
 եէնի թէրթիպին տէվամը անըն տահա չօգ մըգտարտա ս. թըլմասընա
 վապէսթէ օլաղընտան, Ա-ե-բ-բ-բ-ին պիլճիւմէ գարիլէրի իլէ տօսթ-
 արընտան ապօնէլէրին սալըսընը էսասի սուրէթտէ թէշեիտ իլիւն էլ-
 լէրինտէն կէլտիլի գատար չալըլըպ չապալամալարը՛ըր րէճա էտէրիլ:

Ա-ե-բ-բ-բ-ին մա՛րուֆ օլտըղը պիլճիւմէ շէհր վէ գասապալարա,
 Դեկ. 1տէ թէվիլի՝ էտիլմէք ի զրէ, 1909 սէնէսինէ մախսուս եէնի տի-
 վար թաղվիլմէլլէն վէ սա՛իր չայանը տիլգալթ մատտէլլէն տա՛իր
 իլանլարը հալի վարազալար կէօնտէրիլմէլէ տիր:

Մէմալիք ի սա՛լրէյէ կէօնտէրիլմէլէ Ա-ե-բ-բ-բ-ին ֆիլ՛աթընճա
 վուզու՛ պուլան թէպէտաիլ իլիւն սահիֆէնին պալասընա միւրաճա-
 'աթ օլունտըն:

ԱՄԵՐԻԿԱՆ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՅԷ,

ԴԻՄԻՅԷ, ՊԵՏԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱ՛Ր ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 51.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՆՈՅՆՄԲԵՐ 21, 1908.

Ն՞ 47

ՄԻՒ՛ԷԼԻՏԻ Ի ՄԷՄՈՒԼ

ՄԻՒ՛ԷԼԻՏԻ Ի ՆԱԶԸՐ

ՄԻՒ՛ԷԼԻՏԻ Ի ՇԷՐԻՔ

Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ

Հ. Մ. ԱԼԷՆ

Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՀՈՒՐՐ ՏԻՅԱՐՏԱ ՀՈՒՐՐ ՔԻԼԻՍԷ

Յ. Գ. Գ.

2.

ՔԻԼԻՍԷԼԵՐԻՄԻՋԻ մերպուլթ դըլան տահա պէօ-
յիւք թէ՛սիր տերունտե տիր: Պիր չօճուղըն
փետերի քէնտի իչիւն տիւշիւնիւկ չալըշաղգճա, վէ
մէտարը թէ՛այնիւշիւնիւ փետերի թէտարիք էթ-
տիքճէ օ չօճուկ մերպուլթ պուլունուր: Եա փետերի
վէֆաթ էտէր, եա տա փետերի քէնտիւնի այրը իշ
սահիպիէտէք անը մէսուլիյէթ պաշընա դօր իսէ,
օ դէման միւսթաղիլ պիր իրատէթ իլէ իշլէմէյէ
պաշար: Քիլիսէլէրիմիլին էքսէրի պու մերպուլթ
հալտէ պուլունըյօրլար: Քէնտի վա՛ըզլարը վէ մէք-
թէպլէրի իչիւն տիշարտան ի՛անէյէ միւսթաճ տըր-
լար: վէ պու ի՛անէյի սա՛լիլէր քէնտիլէր իչիւն
թէտարիք էթմէքտէ տիլէր: Օ փարալար նէ՛րտէն
կէլիյօր, նա՛սը կէլիյօր, քէնտիլէր պիլմէպլէր.
քէնտիլէր անճազ չու գատարընը պիլիլէր քի,
պու սէնէ պու քիլիսէյէ, պու մէքթէպէ, պու Վիս-
թասիօն»ա չու գատար պիր մէպլաղ թախսիա է-
տիլմիշ տիր: վէ իշլէր օ մէպլաղա կէօրէ թէրթիպ
վէ իտարէ օլունմալը տըրլար: Եա՛նի քիլիսէլէ-
րիմիլ քէնտի մինպէր վէ մէքթէպլէրի իչիւն ին-
թիյաճ հապըլ էտիպ, անա կէօրէ օլ ինթիյաճը
թէսվիյէ էտէճէք ի՛անէ թէտարիքիւնտէ պուլուն-
նաճազ տէյիլլէր, անճազ նէ գատար ի՛անէ պու-
լունըլարսա, անա կէօրէ աշըգ գալատաճաղլար.
աշըղըն պաղըսը աշըգ գալաճաղ տըր: Պու հալ
Քիլիլաղը՝ պիլիմ քիլիսէլէրիմիլի մերպուլթ սաղ-
լայօր, վէ թէրաղղըմըլը թահտիտ էտիյօր: Տէրի-
սատտէթի պիր միսալ տէյիլ ալալըմ: Պու չէհր-

տէքի ինճիլի իշ իչիւն նէ՛ գատար ի՛անէ կէլիլ
Գօլէճլէր վէ մէքթէպլէրին իտարէսինտէ զաթէն
կէլիլէրին պիր հիստէսի եօզ տըր: Նէ փարա վէ-
րիլէր, նէ տէ իտարէյէ սէս գաթարլար: Քիլիսէ-
լէր իչիւն ֆարզ էտէլիմ 400 լիրա ի՛անէ վար.
պու ի՛անէ մուլայէն սուրէթլէրլէ իսթի՛մալ օլու-
նուր: ի՛անէ թէնգիլ օլունուր իսէ, մէքըլիւր իշ-
լէրտէն չէքիլէրէք իշ գըսալալըլըր: Եէրլիլէր պու
հալըն իալահը իչիւն մէսուլիյէթ հիսս էթմէղլէր,
վէ իշլէր սէնէլէրճէ միւստաթէ էօյլէ տէվաճ էտէր:
Իսթանպօլտա լաղըմ օլտըղը սուրէթլէ իշլէնիլէճէք
օլուրսա, պէլքի սալթ ինճիլի իշ իչիւն սէնէվի պէշ
օն պին լիրա լաղըմ կէլիլ, վէ պիլա չիւպիէ պու
մէպլաղըն էփէյի պիր գըսմը պիննէֆս կէլիլէրտէն
թօփլանըմալը տըր: Իմտի պու ինթիյաճ թախիլն
էտիլէրէք, լաղըմ կէլէն փարայը իշլէրտէն տիշարտան
թօփլամանըն չարէսինէ պաղըլմայօր, անճազ մէզ-
քիւր 3-400 լիրա իլէ իշ տէվաճ էտիպ կիւլիյօր:
Պու հալ իսէ հէմ քիլիսէլէրի, հէմ իշճիլէրի մէր-
պուլթ հալտէ սաղլայօր: Պինսէն՛ալէյն քիլիսէլէ-
րիմիլ քէնտի չալստի մէսուլիյէթլէրինի հիսս իլէ
քէնտիլէր իլին պաշընա կէլմէտիքճէ հուրր օլա-
մաղլար: Պէօյլէ եափարլարսա, վաղա՛ա իլք ա-
ղըլտա պիր չօզ իսթալարա տիւշէճէքլէր, եանըլը
թէտալիլլէր գուրուպ, եանըլը վասըթալար գուլ-
լանաճաղլար, լաքին մուլլաղա թարիլ ի թէրաղ-
ղըյա վէ մէպլէք ի հուրրիլլէթէ գատտէմ պատմըլ օ-
լաճաղլար տըր:

Շիմտիյէտէք պու մէպլէք իչիւն պիր միւշքիլ
ուսուլը իսթիլպատատան գուհուր էտիյօր իտի:
Միւշստէսաթ ը իլմիլլէմիլ, քիլիսէ վէ մէքթէպ

պինալարը մը, հաթթա ճեմա՝ աթճա իշխերմիդ վէ իճթիմա՝ լէրիմիդ անճագ էճնէպիլէրին միւտախէլէսի իլէ թէսհիլ էաիլէպիլիյոր իտի: Շիմաի շուտէվր ի ճէտիտտէ էօյլէ պիր շէյէ իհթիյաճըմըդ եօզ տըր: Քէնտի մէմլէքէթիմիդտէ քէնտի իշխիլի քէնտի էլիմիդ իլէ կէօրէպիլիլիլ: Սա՛ր պիր միւշ-քիլ պիւթիւն քիւրէ ի հաթթա մըդը տօլտուրմը զան մէրպուլթիլէթ հիսսինին հաթըլ էթաիյիլ ըէխալէթ իտի: Շիմաի սիյասի հուրրիլէթին սիհրի ալթընտա հէր տա՛րիլէտէ միւտաթաղիւնէ տիւշիւնիւպ իշ-լէմէյէ սէվդ ու թէշիլիդ օլունտըդ: Իմաի պու հիսսի քիլիսէ հայաթըմըդտա տա կէօսթէրմէմիդ վաճիպ տիր:

Պու էյի նէթիճէյէ վասըլ օլմագ իշիւն էն միւ-
«էսսիր վասըլթալարտան պիրիսի» Քիլիսէլէրիմիդին պիր միւթթէհիտ փրօկրամա իշլէմէլէրի տիր: Մէմլէքէթիմիդին հէր թարաֆընտաքի Ինճիլի իշ, վէ Ինճիլի իշին հէր տա՛րիլէսի 'արիդ ու 'ամիդ միւթալա՛ա էաիլմէլի, վէ էվիլէա ապ իհթիյաճա կէօրէ միւթըն մէրթէպէ 'ամէլի պիր փրօկրամ թէտարիք էտիլմէլի տիր: Էլտէ օլան փարայա կէօ-րէ պիր փրօկրամ տէյիլ, անճագ մէմլէքէթիմիդին իհթիյաճաթը հաղիղիլէսինէ կէօրէ պիր փրօկրամ թէրթիլ կաիլմէլի տիր: Շու թէպտիլ օլան ահ-վալ վէ իտարէմիդ նէթիճէսինտէ մէքթէպիլիմիդին փրօկրամարը վէ ուսուլը թա՛լիմէլիլ կէնի պիր սուրէթ քէսպ էթմէլի տիր: Ինճիլի քիլիսէլէրին կէօրէճէյի իշին քէյֆիլէթի վէ տա՛րիլէ ի իճրա՛թը խալըճա թէպէտաիւլ էթմիշ տիր: Իսթի՛մալ օլու-նաճագ վասըլթալար թէպտիլ օլունշ տըր: Պու շէյլէր թէֆթիլ վէ թա՛միդ էաիլմէլի տիր: Պու շէյլէրի պաշալարըն պիղիմ իշիւն տիւշիւնմէսինէ պէքէմէք պիղի մէրպուլթ զըլար, հուրրիլէթիմիդէ մանի՛ օլուր: Պէշ քէնտիմիդ տիւշիւնիւրաէք, ի-շին պիղիմ օլտըղընա միւթմէ՛լին օլարագ քէսպ ի ճէսարէթ էտէրիդ: Իշիմիդի վէ իհթիյաճաթըմըդ պիղիմ քէնտիմիդին տիւշիւնմէսի հուրրիլէթին իլք շարթլարընտան տըր:

Էլպէթ պու միւնասէպէթլէ քիլիսէլէրիմիդին միսիօնէրլէրէ օլան 'ալագաթը զայէթ մուհիմմ վէ նաղիք պիր մէս՛էլէ տիր: «Սիդ փարայը վէրին, ի-շի պիլ իտարէ էտէլիմ», տէմէք պիլա շիւպհէ մա՛դուլ տէյիլ տիր: Պու չիւրիւք թալիթայա պաս-մայալըմ, փարայը վէրէն տիւտիւլիւ չալար: Փա-րայը պաշալարըն վէրիպ, իտարէյի սէնին էլէ ալ-մաղըղընա հիշ պիր փարա սահիպի ըաղի օլմագ, Լաքին էկէր պիլ քէնտի իշիմիդի քէնտիմիդ հաքի-մանէ վէ սատագաթլէ իտարէ էտիպ, պաշալար-տան տա ի՛ննէ թալէպ էտէրաէք, փարա սահիպլէ-

րի պիղէ էմիլիլէթ էտէրէք փարալարըն վէրիլէր տէ իշիմիդէ գարըշմագ քիւլֆէթիլնտէն ազատ օ-լուրլարա, պուլտան տօլայը մէմնու հալըլար: Իշ օրտա տըր: Պիդ էյի փարա վէրիպ, փարամըղը վէ իշիմիդի տէ էյի իտարէ էտէրաէք, պու տա՛վա գալգար, հուրրիլէթ հուրրիլէթի թէգիւտ վէ թէ՛-կիտ էտէր: Ազատ էմին օլանա չօդ շէյի թէսլիմ էտէրլէր: Իմաի իլք շէյ՝ միսիօնէրլէրլէ հուրուգ տա՛վասը իւզամէ էթմէք տէյիլ, քէնտի իշիմիդէ սահիպ օլմագ տըր: Տէրիսաթըր էտէճէյիմիդ տիկէր պիր շէյ շու տըր քի, միսիօնէրլէր գաթէն էսասէն պու մէպլէյի գապուլ էթմիշլէր տիր: Անլէր արա սըրա պիղէ «Պիդ սիլին տալիլի իշլէրինիդէ գա-րըշմայաճաղըդ» տէրլէր: Վագա՛ա պա՛վէն էաքի մէսլէյէ ալըշանլար պիլտիքլէրինտէն ֆարգըլ իշլէ-մէյօրլար: Եինէ տէ էսաս գապուլ օլունտըճա, թաթպիլիլին թա՛միմ էտիլմէսի նիսպէթէն դօլայ պիր մէս՛էլէ օլուր: Իմաի էկէր պիլ ճիտտէն վէ միւքէմմէլ պիր սուրէթտէ իշիմիդի միւթալա՛ա է-տիպ, իտարէ ի ումուրը քէնտի կէտիմիդէ ալըր ի-սէք, միսիօնէրլէրիմիդին պիլմէսէրրէ մէղքիւր է-ստաթ թէվֆիլէն մու՛ամէլէ էտէճէքլէրինի հաղ իւզըն մէ՛մուլ էտէպիլիլիլ:

Շու տա սահի՛ տիր քի, պիղիմ միւտաթաղիւ-նէ թէտպիլլէր գուրուպ, քէնտի իշիմիդի իտարէ էթմէմիդ, միսիօնէրլէր իլէ քիւլիլէն գաթ՝ը 'ա-լագա էթմէմիդի իճապ էթտիրմէդ, Շու գատար սէնէլէրտէն պէրու քիլիսէլէրիմիդ անլէր իլէ սըղը 'ալագա վէ միւնասէպէթտէ պուլունմը, անլէրտէն չօդ ճիհէթլէրտէ հաղիգաթէն միւսթէֆիտ օլմուշ օլ-տըղըմըդտան, անլէրէ միննէթտար պուլունմըդ, վէ տահա նիշէ սըրալարտա անլէրին ըէֆագաթըն-տան իսթիֆատէ էտէպիլիլիլ: Անլէրին վէ պիղիմ մագսէտիմիդ էսասէն 'այնի շէյ տիր: շու հալտէ անլէրին ըէֆագաթը պիղիմ իշիւն լաղըմ վէ ար-զուլանաճագ պիր շէյ տիր: Լաքին պու ըէֆագաթ չիմալիլէտէք օլտըղընտան ֆարգըլ պիր գէմին իւ-զէրինտէ օլմագ կէրէք տիր: Քիլիսէլէրիմիդ հուր-րէն քէնտիլէր իշիւն թէրթիպաթտա պուլունմալը տըրլար, վէ միսիօնէրլէրլէ օլան ըէֆագաթլարը պու հուրրիլէթլէրինի թէշիլի վէ թէգիւտ էտէճէք նէվ-տէն օլմագ կէրէք տիր:

Իմաի հուրր պիր մէմլէքէթտէ հուրր քիլիսէ իտարէ էթմէյէ չալըշալըմ,

Ս Օ Ն

«Իւմիտ, պիր սէմա տըր, փատիշահշար փատի-շահընն մէսրուր լէգէոնլարընն գանաալարը իւ-զէրինտէ էնմէքտէ օլան սէմա տըր »

ՓՐՈԹԷՍԹԱՆ ԻՆԳԸԼԱՊԸ

Եկե՛ք հայտնի եւեբիւրի

(Z. U. U.)

3.*

Էմբոֆանըն էհնի 'աւագիւրի վե զուեւերե

Տերեղեյեի աստուծո՛ւ, էլ բոլոր գաղմ ու միլլէթ-
էրինին թէրազդը վէ թէքեամիւլլէնէ մանի՛ր օլան
Յիւնեօն ուսող էլեէվմ սիւրբաթիէ զէվլա ու ին-
զըրապ պուլմագատ օլան տէրէպէյլէի ուսողը ի-
սի, Հէր մէմլէքէթ պիր թագըմ պէյլիքլէրէ թագ-
սիմ օլունմըջ օլուպ, պէյլէրտէն հէր պիրիսի հէմ
րա՛այասը վէ էսիրլէրինէ, հէմ տէ րէֆիզլէրինէ նա-
զարէն քիւլլէք պիր հիւքմտար իսի, Մուհասէտէ
էր շէտիտ օլուպ, 'ալէտտէվամ ուֆագ թէֆէք
մուհարէպէլէր իծրա էտիլմէքտէ իտի, Վէրասէթ
գա՛խէլէրի հիւքիւմէթին էն պէօյլէք էրքէք վա-
րիսէ ինթիգալ էթմէսինէ միւսա՛խ օլան մէմ-
լէքէթլէրտէ պէյլէրին էֆրատը 'ա՛լլէլէրի արա-
սընտա սըգ սըգ իզաիվաճլար 'ագտ օլունուր
իտի, Պունըն նէթիճէսի շու օլմուշ աըր քի, ու-
ֆագ 'ա՛լլէլէր կիթաիքճէ գա՛խֆլէշմիշ, պէօ-
յլէք խանէտանլար իսէ տահա զիյատտէ քէսպ ի
գուվլէթ էյլէմիշ, վէ հիւքմտար խանէտանը իսէ,
եալաշ եալաշ քէսպ ի թէֆէվլիւք էթմէքտէ պու-
լունմըջ աըր, Պու հալ խասսէթէն Յրանսատա
վաղը՝ օլմուշ աըր, Ալմանիատա միրասլար՝ էր-
քէք վարիւլէր արասընտա թագսիմ օլունտըղա-
ընտան, մէմլէքէթ կիթաիքճէ եէքաիկէրլէրինէ
բաղիպ էմարէթլէր արասընտա թագսիմ էտիլմիշ
տիր, Վէ լաքին 'ուսումի մէյլ՝ տէրէպէյլէրինին
զրապ քեամիւլէն թագի՛ր օլմալարընա սօղրու իտի
Յագաթ տէրէպէյլիյինի սա՛իր հէր գուվլէթտէն զի-
յատտէ մահվ ու իլալէ էտէն գուվլէթ թիճարէթ
իտի, Կէօրմիւշ՝ օլաըղըմըզ վէճիշ, էշի սալիպ մու-
հարէպաթը թիճարէթի խալըճա թէշվիք էթմիշ
իտի, Պահրը Սէֆիտ մէմալիք ի շարգիյէ վէ Շի-
մալ տէնիդի թիճարէթի 'աճիպ պիր սիւրբաթիէ
թէվէսսիւ՛, վէ թէրազդը էյլէմիշ իտի, Տիւնեսանըն
իչպու 'աղիմ թիճարէթ ի պահրիյէսինին մէրքէզի
Անպէրս իտի, Պու շէհր իլէ էվրօփանըն պիճիւմէ
սէվահիլտէ վէ տալիլտէ պուլունան շէհրլէրի ան-
լալար իտի քի, քէնալիլէրին հայաթ վէ պա-
զալարը թիճարէթէ մէրպուլթ աըր, Տերէպէյլիյ
ուսողը թահթընտա շէհրլէր չօգճա տէրէպէյլէրի-
նին հիւքիւմէթի ալթընտա պուլունըյօրլար իտի,
Միլլուրը զէմանլէ անլէքտէ իսթիզալ ֆիքրի

հասրը օլաբըլընտան 'իսեան էյլէտլէր, վէ էքսէր սըրպալարաա հոբըրլէթ պէրաթլարը էլէ կէչլըրաիւ-լէր: Պա'տէհու շէհրլէր՝ տիււմէնլէրատէն սիյանէթ օլտունմագ վէ քէմալը սիւքիւնլէ ինճրա ի թիճարէթ էթմէք իչիւն ուֆադ ճիւմհոբըրլէթլէր թէշքիլ էյ-լէտլէր: 'Ալէլ'ումուժ հէր շէհր հիւքըլմէթ ի մէշ-րութէ ուսուլը իլէ, եա'նի ա'եան վէ մէպ'ուսան մէճիպէրիյլէ իտարէ օլտնուր իտի: Պա'տէհու շէհրլէր՝ մէզալիմ ու թէ'ատտիյաթլարը վէ ուֆադ թէֆէք մուհարէպէլէրիյլէ ասպիշ ի 'ումուժիյէի իրլալ էտէն տէրէպէլլէրինէ գարշը պիլլէշտիլէր: Հիւքմուր խանէտանը պու ֆուրսաթտան իսթիւ-ֆատէ էտէքէք, շէհրլէրի Գէյնի եախօտ վարաւ-մէնթօլարա մէպ'ուսար կէօնտէրմէքլիյէ տա'վէթ էթմէք սուրէթիլլէ քէնտի գուվլէթ վէ հուէֆուզ-լարընը թագվիյէյէ չալըշտլար: Տէրէպէլլիլինտէն միւթէ'եսսիր էհալինին մուհիմմ պիլ սընֆը քէօյ-լիլէր իտի:

Շիրմալի վէ դարպիւ ի վրօփա մուխթէլիֆ դապիւ-
լէլէր թարաֆընտան ֆէթհ ու զապլթ էաիւաիքլէ-
րինտէ, արագի թագաիմ օլունուպ, էհալինին մա-
լը օլաու, էֆրատը էհալի միւսթէճիլէր օլուպ,
էայըլըզլարը, օրմանլարը վէ ըրմազլարը կիպի
զայրի մուխասսէն գըսմլարը միւշթէէէքէն գուլլա-
նըլար խի: Տէրէպէլլիլի ուսուլը գալլըննա, տէ-
րէպէլլէրի արագի սահիպլէրի, վէ քէօլլուէր տա-
իի անլէրին միւսթէճիլէրի օլալար: Վազթ
միւրուըլլէ քէօլլուէր էսիլէր հալընա կէտիլէր,
Գրալըն հիւքմ ու նուֆուզը զալիպ պուլունաըլը
հէրլէրաէ քէօլլուէր տահա վասի՝ պիլ տէրէճէի
հուրրիյէթէ նա՞իլ օլաուլար, վէ շէհրլէր տահա
միւսթագիլ պիլ հալէ կէլիննէ, թիճարէթ վէ իշ-
լէրի շէհրլէրին թէրագըր {վէ թէքէմիւլիւննէ հէր
հալտէ մուղթագի օլան քէօլլուէրի միւսաաֆա՝
էթմէյէ պաշլատըլար, Վէ լաքին միւշքիլաթ չը-
գարաճագ հէնի պիլ մուխաթարա պաշ կէօսթէրմէ-
յէ պաշլատը, իւշ միւթէֆէրիդը սընֆլար, Խա՞նի
տէրէպէլլէրի, շէհրիլէր վէ քէօլլուէր սընֆլարը
թէշէքքիւլ էթմէքտէ խիլէր: Պուշլար նէ՞ վէճհլէ
պիլ հայաթ ը միլլիյէյէ մէզճ ու թէրքիպ էաիլէ-
ճէքլէր խի:

Պիլ արթըզ Վուդու՝ պուլաճապ թէպէտաւու-
լաթաան էն զիյառէ միւթէ՛հասիր օլաճապ մէմէ-
քէթլէրի պա՛ղը տէրէճէ նազարը թէտզիլաէն կէ-
հիրէպիլիրիզ :

Ինչպե՞ս . . . Խրիսթիանյութը չէ՞ս փայլթախթը օրան
Բժմա չիմսիքի մէտէնիյէթին հէտէֆինտէն , եանի
ազատ պիր հայաթ ը միլիյէտէն էն ուղազտա պու-
լունմազտա իտի : Մո՛ւսաբը միւմէրրիի Մաքիա-

*Պու պէնսին կէշէն հաճթա նուսխէսինտէքի
նոմէքօսքնա սէհվէն «Սօն» տէնիմի, իսի:

վելի տեյօր քի, «Պա՛ղըլարըն էֆըրեարընճա, ի-
թալիանըն սա՛տտէթ ի հալը Բօմա քիլիսէսինէ
մէրպուլթ տըր: Պէն պու Ֆիքըրին խիւաֆընտա վէ
ճէվապը պուլուռնամայաճադ իքի սէպէպ զիքը էտէ-
րիմ: (1) Սիւսիլէ ի մէրաթիպ ի բուհպանիլէնին
ֆասիա թապը ու միսալը իլէ, իթալիա տինինի
զայպ էտէրէք փուլթիէրէսթ վէ տինսիզ օլմուշ
տըր: (2) Բօմա քիլիսէսի սայէսինտէ պիզ նիֆազ-
ճու օլմուշըդ տըր քի, պու հալ պիզըլարուրէ պի-
զիմ խարապիլյէթիմիզի մուճիպ օլմաճադ տըր, զիբա
հիշ պիր միլլէթ չիմտիքի Ֆրանսա կախօտ Իսիա-
նիա միսիլլիւ պիր հիւքիւմէթ կախօտ փրէնսին
թահիթ ը իտարէսինտէ պուլուռնամաթըճա, մէս՛ուտ
կախօտ միւլթիէհիտ օլմամըլ տըր: Վէ պուռնուռն
տա սէպէպի շու տըր քի, Փափա հազըթիլէրի
բուհանի հիւքիւմէթէ մալիք օլտըղը գատար ճիւ-
մանի հիւքիւմէթէ մալիքիլէթինի տալի իտտիա
էթմէքտէ իսէ տէ, պիւլթիւն իթալիայա պիլննէֆս
հիւքմրան օլաճադ գատար գուլվէթիլ օլմատըղըն-
տան, հէր նէ գէման պիր մուլթաթարա կէօրիւր-
սէ, էճնէպի պիր հիւքմատարը քէնտիսինէ կարտըմ
էթմէքիլյէ տա՛վէթ էտէր: Պու սէպէպտէն իթա-
լիա զայր ի միւլթիէհիտ օլտարա գօլայճա վահիլէ-
րին վէ սա՛րի թասալլուլթըրարըն էլլէրինէ տիւ-
շէրլէր: Պու պէտալախթիլըպա պիզ իթալիանլար
կալընըղ Բօմա քիլիսէսի կիւլլանտէն տիւշար օլ-
մուշըդ տըր:» էկէր օ գէմանըն Բօմա քիլիսէսի
էլէէվմ պիր չօղ թարղ ու թարիզլէրլէ կափմազ-
տա օլտըղը կիպի, քէնտինին թէ՛սիր ու նուֆու-
ղընը խրիսթիյան մէտէնիլէթինին նէշը ու թա՛մի-
մինէ գուլլանմըլ օլսա իտի, նէթիճէսի նէ՛ գատար
ֆարզըլ օլուր իտի: Վէ լաքին վուգուլաթ ը թա-
րիսիլյէ փէք վազիհ սուրէթտէ իսպալթ էտիյօր քի,
Բօմա քիլիսէսի էվրօփատա հէմ սիլսաթի հէմտէ
բուհանիճէ չիւրիւքիւք մէրքէզի օլմուշ իտի:
Պու հալլէր պիրտէն պիրէ մէյտանա կէլմէմիշլէր
տիր: Տանթէ քէնտի գէմանընըն Փափալարընը
«թամա՛քիարըլըլարը տիւնկալը գարարտան» ա-
տէմլէր մազամընտա թա՛րիֆ էլլէմիշ տիր: Տահա
սօնրալարը ֆէթրարղ «Վազթիլյէ Բօմա, էլէէվմ
իսէ քուզիպ վէ միւճըրիմ Բարեկոն, հիլէ վէ տէ-
սիսէլէր կուվաաը միւտհիշ զընտան տըր: Օրատա
էլլէր էօլլիւլէր, ֆէնալար պէսլէնիպ սէմիլլէն-
տիրիլլէր, կաշայանլարըն ճէհէննէմի, է՛յ անա թէ-
համիլլէ էտէն միւքէտտէր տիւնկա, անը թարտ
ու իլրաճ էլլէ,» տէմիշ տիր: Ալթընը Ալէքսանտր
Փափա Բօմանըն կէօրէ կէլմիշ օլտըղը էն շէրիւր
փափա տէյիւ թա՛րիֆ օլուռնմըլ տըր: Անըն պէօ-
յիւք հէտէֆի մազաուտը Բօմայը վէ պիւլթիւն ի-

թալիայը քէնտիսինտէն, պէշ պէտթէր օլման վէ
ճիւրմ ու ճինայէթիլէրիլյէ պիւլթիւն Բօմայը թիթ-
րէթմիշ պուլուռնան օղու կեսար Պօրճիանըն կէտի
զապթընա կէչիւմէք իտի: Սըղպէթ պու փափա,
րիվայէթէ նազարէն, սա՛րի պիր զալթ իչիւն հա-
զըրամըլ օլտըղը գէհիւրի կանըլըլա քէնտիսի իչէ-
րէք կէպէրմիշ տիր: Իթալիանլարըն քիլիսէտէն իք-
րահ էթմէսինէ վէ օ գէմանըն էհի ի թէֆէքըլուրինին
խրիսթիյան հազիգաթլարընա չիւպհէլէնիպ, թա՛ի-
ֆէլէրին տինլէրինէ տէճմիշէ պաշլամալարընա տօղ-
րուսը թէ՛աճճիւպ օլուռնաճ: Միլան, Ֆիյօրէնյա,
Վէնէտիք, Նափօլի էյալէթիլէրի իլէ Փափա էյա-
լէթիլէրինին թարիլի, փափալարըն կափտըլարը
հիլէ վէ տէսիսէլէրին միւլթէվալի պիր գայտը տըր:
Փափալար պու էյալէթիլէրին գուլվէթիլ պիր հիւ-
հիւմէթ ի միւլթիէհիտէ թէշքիլ էթմէլէրինէ կար-
տըմ էտէճէք կէրտէ, անլէրի էլէ վէրմէք վէ զա-
՛իֆլէնտիւրմէք իչիւն էլլէրինտէն կէլէն հէր չէյի
իճրա էտէրլէր իտի: Մէսէլա, 1503տէ իճրա ի հիւ-
քիւմէթէ պաշլամըլ օլան Չնճի Յուլիոս փափա քէն-
տինին 10 սէնէ սիւրէն պիւլթիւն միւտտէթ ի հիւ-
քիւմէթինի մուհարէպէ իլէ կէչիւրմիշ տիր: 1509տա
միւշարիլէյհ Վէնէտիլյէ գարըլ Ֆրանսա, Իսփանիա
վէ Ալմանիա իլէ 'ազո ը իթթիֆադ էթմիշ իսէ տէ,
հէման միւզաֆֆէրիլյէթ գազանաճազլարը սըրատա
միւշազա՛ա էյլէմիշլէր վէ Վէնէտիք խարապիլյէթ-
ալէն գուրթուլմըլ տըր:

Ալմանիա. Ալմանիա տալի միլլի իթթիհատտան
խալըճա պա՛րտ գալմըլ իտի: Ալմանլար Բօմա մէ-
մալիքինի զապթ էթմիշ օլտըղլարընտան, Ալմա-
նիա իմփէրաթօրը քէնտիսինէ Բօմա զրալը վէ պիր
տէրէճէյէ գատար պիւլթիւն էվրօփանըն հիւքմտա-
րը նամընը վէրիւր, վէ 'ալնի վազթտա Փափանըն
բուհանի րիյաթէթինի թանըր իտի: Պիր իմփէրա-
թօր վէֆաթ էթալիլնտէ, կէնի իմփէրաթօր րէյ
իլէ ինթիխապ օլուռնուր իտի, վէ ինթիխապըն
սուրէթի իճրասը թապի՛աթ վէ մահիլյէթճէ պիււ-
պիւլթիւն տէրէպէլլիլյինէ մախսուս իտի: Իմփէրա-
թօրըն հիշ արազիսի օլմազ, վէ էլի ալթընտա ան-
ճադ փէք ազ մըզտարտա 'ասքէր պուլուռնուր իտի
իսէ տէ, Ալսթրիանըն զալի Հափսպուրկ խանէ-
տանը ա՛զասընա մէնսուպիլյէթինտէն տօլայը էվ-
րօփատա հիւքմտար սըֆէթիլլէ թէ՛սիր ու նուֆու-
ղը թէզայիւտ էթմէքտէ իտի: Հաթթա Ալմանիա
փարլամէնթօսը պիլէ տէրէպէլլէրինէ մախսուս
պիր մէճիւս օլուպ, անտէ իմփէրաթօրըն անճադ
տէրէպէյի թապիլէրի րէյ վէրմէք սէլահիլյէթինէ
մալիք իտիլէր, վէ պու մէճիւս իմփէրաթօրըն 'ա-
մալը հարիսանսինէ պիր սէտտի ահէնին չէքէր

իտի: Ատէտճէ չօդ վէ 'այլէ' ումում ֆազիր օւան պէյլէրին արասընտա հէր նէվ' գանունը քէնլիյէ վէ հայտուալըդա սէպէպիյէթ վէրէն տա'իմի դավդա նիդալար վար իտի: Էլեէվմ Բիւրա պէյլէրինին հիւքմ սիւրաիւքլէրի թարաֆլարտա եաշամըջ օւանլար Ալմանիանըն գուրունը վիւսթատաքի աշվալը էսէֆիլիմալինի անլամագ խուսուսընտա պիր կէօնէ միւլքիլաթ չէքմէզլէր: Ալմանիանըն իւմիտի վէ հագիգի գուզվէթի ազատ չէնլէրինատէ վէ օլ չէնլէրին միւլթէգապիլ միւստաֆա'ա իչիւն 'ազտ էթմիլ օլտըզլարը իթթիհատալարտա իտի: Լաքին 'այնի վազթտա քէօյլիւլէրին աշվալը կիթաիքճէ կիւճէտի: Ահնիւ 'ասրտա գուհուր էտէն միւսնիլ վէպա' քէօյլիւլէրին մըգտարընը խալըճա ալալթմըլ, վէ իչլէրի խալըճա գըթլաշտըրմըլ օլտըզլէնտան, տէրէպէյլէրի անլէրտէն տա'ա զիյատէ իլ թալէպ էթմիլ, վէ 'ազըպէթ անլէրի էսարէթտէն սալքի տա'ա էյի օլմայան պիր հալէ կէթիւրմիլլէր տիր: Իշպու հագդսըզլըդ վէ գուլմա գարըլ չիքեայէթ էտէճէք հիլ պիր մէրճի' հօդ իտի: Անլէրէ նէ իմփէրաթօր նէ տէ գանուն վէ նիդամ եարալմ էտէմէզլէր իտի: Անլէրին էօնիւնտէ հալընըզ պիր աշըդ հօլ վար իտի, վէ օլ հօլ տա'իս 'իսեան էթմէք իտի: Պու խուսուս' ինգըլապըն հագիգի պաշանկըճը օլտըզլէնտան, էյիճէ խաթըրտա թուլթուլալը ալը:

Իսթանբուլ. Օն ալթընճը 'ասրտա Իսիանիա Էլփօֆանըն պիրինճի տէվլէթի օլտու: Պու իսէ գըսմէն Մըզրիպիլէրի Էլփօֆատան թարտ ու թէպ'իտ էթմէքլէքլէ էլէ կէչիլիլէն ըլյասէթտէն, զըսմէն տէ Գօլօմպօսըն Եէնի Տիւնեպըլ քէշֆ էթմէսի վէ պու սալէտէ վասի' սէրվէթ մէնպալարընըն ալըլմըլ օլմալարընտան նէշէթ էթմէքտէ իտի: Շուրաւսը տա պէյան էտիլմէլի տիր քի, Իսիանիա' իթալիա վէ Ալմանիանըն 'աքսի օլարագ, միւլթէհիտ պիր մէմէքէթ մէսլէքլինի իթթիլսազ էյլէմիլ տիր: Իշպու հէտէֆէ 1813տէ Գրալ Ֆէրաիինանտ իլէ Գրալիչասը Իզապէլլանըն զէմանընտա էրիլլմիլ տիր: Լաքին Իսիանիանըն մուվաֆֆագիլլէթի քէնտինին սօն խարապիլլէրինին պաշանկըճը օլտու: Անըն զայրէթքէչլիլինին իլք խաթասը մա'հուտ էնքիլիսիօնըն թէ'սիսի իտի: Էնքիլիսիօն վասըլթասըլլէ կէօյա հերետիկոս օլան պիլլէրճէ սուչսըզլար զալիմանէ սուրէթտէ էօլալիւրիւլիլէր, վէ 100,000ի միւլթէճալիլ Եէհուտի Իսիանիատան թարտ էտիլտի: Իքինճի խաթա Եէնի Տիւնեա միւսթէմէքեաթընտա իճրա օլունտու: Օրատա եէրլիլէր հատտէն ալըրը իլլէտիլլէքէ մահվ էտիլտիլէր, վէ պա'տէհու անլէրին եէրինի թուլթմագ իւզրէ

զէնճիլէր կէթիլլիլիլէր: Իշթէ պու վէճիլէ Իսիանիա Էլփօֆատա թէ'ատտիյաթը տինիյէ մէշ'ալէսինի եագտը, վէ Եէնի Տիւնեատա տա'իս էսիլ թիւճարէթինի թէրլիլէ էյլէտի: Ամէրիգա պու ուղուրա քէնտինին 2 միլիօն կէնճիլլէրին գուրպան էթմէտիլքէ իշպու ինտան ախուլի'թասը լազվ էտիլմէտի: Ինգըլապ հարիգինին հագիգի պաշանկըճընը նագարը թէտգիգտէն կէչիլմէգտէն էվլէլ, Ֆրանսա վէ Իսկիլլէրանըն աշվալընտ տա'իս պիր 'աթֆը նիկեան էթմէքլիլիլիլ լազըմ ալը:

ՄՈՒԹԻՐԵԼԵՐ

Էր. Կաթիլիս. Կէչէն հագթա Էրմ. քիլիսէսի մուրախաալարը Էլմիտճիտէ իճթիմա' էտիպ, կաթողիկոսըդա իքի նամգէտ ինթիլապ էտէրէք սնլէրին իսմէրինի Րուսիա Ձարընա 'արզ ու թագաթմէյլէրին էյլէտիլէր: Միւշարիլէյ' պու իքիտէն հանկիսինի թաստիգ էտէրսէ, օ' պիւթիւն Էրմէնի քիլիսէսի-նին ըէ'իս ի բուհանիսի — չօպանը — օլուր: Պու ինթիլապտա շալանը տիգպաթ վէ պա'իս ի թէպըրիք պիր գաշ ճիհէթ վարտըր: Էվլէլա պու նամգէտէրին պիրտէն վէ պէօյիւք էքսէրիլլէթլէ ինթիլապ օլունմըլ օլմալարը: Իզմիլիլլան Սըբազանըն 78 ըյէյտէ 73 վէ Դուրեան Սըբազանըն 57 ըյէյլէլ ինթիլապ օլունմալը պիւթիւն միլլէթլին պու իքի զաթլարա գարըլ թաշըտըլը էմիլլէթ ու ի'թիմատ հիսսինէ տէլալէթ էյլէր: Ինթիլապըն պու նէթիւճէլլ վէրմէսինին սէպէպի ֆըրգա եա թարաֆիլիլլէք եա սա'իր պիր սաիգէ տէյլ, անճագ պու իքի զաթլարըն սիրէթ վէ ախազընտ տա'իր պիւթիւն միլլէթլին թաշըտըլը եիւքսէք թէսալվուր ալը: Իզմիլիլլան Սըբազան քէնտինին ֆէտաքեարըլը, էյլ վէ չէճի' գալպի վէ տէմիր կիպի գալլի իրտալէթի իլէ, վէ Դուրեան Սըբազան քէնտինին հալիմ թապիլ'աթը, ճիտտի վէ փաք սիրէթիլ, շա'իրանէ խալը վէ մուգթէտիր գալէմի իլէ էհալինին գալպի-նի քէնտիլլէրինէ մէֆթուլն զըմըշար ալը: Վէ պու իքի գահրէմանլար քէնտիլլէրին պու ախազի գուլվէթլէրի իլէ պու կիւն Էրմէնի միլլէթլինին հագդիւզրէ ըէ'իսլէրի օլմուշար ալը: Խուսուսա շուլալիլ իւլ 'ատէ հալ ու քէնթիլլէթլէր իչինտէ միլլէթլին Էլմիտճիլ Կաթողիկոսըլը վէ Իսթանպուլ փաթրիլլիլ կիպի իքի մուհիմմ քիւրսիլլէրինտէ պէօյլէ շալանը ի'թիմատ զաթլարըն պուլունմալը վագա'ա Էրմ. միլլէթի իչիւն պէօյիւք պիր իզպալ ալը: Աշըգ կէօրիւնիլլօյր քի նիհայէթ պուլարըն պիրի Էլմիտճիլ Կաթողիկոսըլընտա վէ տիկէրի Իսթանպուլ փաթրիլլիլլինտէ թէգարիլլէր էտէճէք տիր: Պու հօլ իլէ հէր իքիսի տէ միլլէթլէ հիւանի

խըսմէթ իֆա էթմէք իշխն էն էյի ֆուրսաթլարա մալիք օլաճաղլար վէ հէր իքիսինին տէ պու վա- զիֆէլէրի ֆիլ վազը՝ վիճտան իւղրէ իֆա էտէճէ- յինէ էմին օլա պիլիբիզ :

Պու ինթիխապ պիղճէ տիկէր պիր ճիհէթտէն տէ ճալիպ ի տիգաթ տըր : Սէնէլէրտէն պէրու էրմ. քիլիսէսինին իսլահը մէսէլէսի ֆիքրլէրի ճէլպ էթ- միշ, վէ իրմիւսն Հայրիկին Կաթողիկոսըղը էսնա- սընտա էօյլէ շէյլէր մէ՞մուլ էտիլմիշ իսէ՞տէ, պա՛- զը տախիլի վէ խարիճի սէպէպլէրտէն պու արզու- լար մէվզը՝ ի իճրայա գօնուլամամըշ տըր : Պու իքի արքիպիսիկոսարարն հէր հանկըսը Կաթողիկոսըղ քիւրսիսինէ ճալիս օլուրսա, անտէն պու խու- սուստա մու՛այէն վէ էսասի պիր իշ մէ՞մուլ էթ- մէյէ հագգըմըզ վար տըր : Իքիսի տէ միւնէվիլէր ֆիքրլի, միւսա՛ատէքտար բուհը վէ վասի՛ թէտ- պիլլէր սահիպի զաթլար օլարագ, էրմ. քիլի- սէսինին իսլահը մէսէլէսինին լիւզուլմընը հիսս է- տէրլէր. վէ պու նէվ՝ իսլահըն էօնիւնտէ պուլու- նան մանիլէրին նիշէսի սօն ինզըլսպաթ վասը- թասըյա օրթոտան գալտըրըմըշ օլտըզը հալտէ, մէլքըլը իսլահաթլարըն իճրասը իսայըճա գօլա- լալմըշ սայըլսպիլի, Ինճ. էրմէնիլէրին էրմ. քի- լիսէսի իլէ իթթիհատը մէսէլէսի չօգ քէրրէ մէվ- զու՛ը պահս ու մէգալ օլմուշ օլուպ, պէօյլէ պիր էնճամ իշխն էրմ. քիլիսէսինտէ պա՛զը էսասի իս- լահաթըն իճրասը չարթը էլզէմ իտիլի տէ միւ- քէրրէրէն թէ՛հիտ էտիլմիշ տիր : Պու իքի զաթ- լարտան հէր հանկըսը Կաթողիկոս օլուր իսէ, իւ- միտ էտէրիզ քի, պու մուհիմ մէսէլէյէ տա՛իր աղըր վէ մուհիմ մէսէլէյէթ թահթընտա պու- լունտըղընը սէրլաթըր էտէրէք, անա կէօրէ մու- ՛ամէլէ էյլէյէճէք տիր : Պու սէպէպաէն պիղ Ինճ. էրմէնիլէր տախի պու սէֆաքի Կաթողիկոս ին- թիխապընա պէօյլը մէրաղլէ վէ իւմիտլէրլէ ին- թիզար էյլէմէքտէ իզ :

— — —

Մէսէլէքէ- թիմիլին զայր ի միւսլիմ ՛անասըրը մէսէլէսին ին- թիխապընտա պա՛զը հագգըմըզըլար վէ հիլէլէր իրթիքիսալ էտիլէրէք, քէնտիլէրին հագգըլարը զասպ էտիլտիլինի իտախի էթմէքտէ պուլունմուլար տըր : Պիղէ կէլէն մէքթուպլարտա տախի ՛այնի խու- սուստան թէշէքքի էտիլմէքտէ տիր : Նիշէ Իսլամ պէյլէրին քէնտի ճուֆուլ ու թէ՛սիրլէրինի սու՛ ի իսթիմալ էթտիքլէրի, վէ հաթթա շէհրտէն շէհրէ կիտիպ, պիր թագըմ զայր ի մէշրու՛ վասըթալար գուլլանարագ վէ տիկէր պէյլէրլէ իթիլաֆա կէլէ- րէք, միւնթէսիպ ի սանիլէրի քէնտիլէր իշխն րէյ

վէրմէյէ թէշիլիզ էթմիլլէր, վէ իրթիթիյանլարըն ճուֆուլարընը Իսլամ մահալլէլէրին տաղըտարագ անլէրին րէյլէրէնի ագալլիյէթտէ պրագմըլար տըր : Բու՛մ վէ էրմէնի վէ սա՛իր ճէմա՛աթլար թարա- ֆընտան պու խուսուստա հագգ իւզրէ փրօթէս- թօ էտիլմէքտէ իսէ տէ, պէլքի պու փրօթէս- թօլար ինթիխապըն նէթիճէսինէ պէօյլը թէ՛սիր իլլէթմէյէճէք տիր : Հաթթա պա՛զը Թիւրք զագէ- թալար Թիւրքիտա Թիւրք ՛ուսսուլըն գալմը հաքիմ մագամընտա սա՛իր ՛անասըրա րիւճանիլլէ- թի պուլունտըղընը իտախի էթմէքտէ պուլունմու- յօլար : Պուլար ֆիլվազը՝ նախօշ շէյլէր տիրլէր, վէ հաթթա ինթիխալ քի միւսթագպէլտէ մուզիրր նէթիճէլէրի պատի օլաճագ տըր : Լաքին իննէ տէ զանըմըզճա, պու շէյլէր պիղի մէֆթուր պրագ- մամալը տըրլար : Թիւրքլէրին գալմը հաքիմ օլ- մասը թէսալվուրընը պիղ անճագ ինզըլսպաթ պիր մէնզիլ տէյիլ թէլագըր էտէրիզ : Մուլապ հաքի- միլլէթ իլէ ՛անասըրը մուլթէլիֆէնին թէքմիլ միւ- սուլաթը թէսալվուրըն արասընտա պու պիր մէն- զիլ տիր, վէ պիղ զայր ի միւսլիմ էնալիյէ պու շէյ զարիպ կէօրիւնմէլի տիր : Միւսլիմ վաթանտալ- լարըմըզ պու քեաթիլ միւսալաթ ֆիքրլինէ ալըա- նատէք պիր միւտտէթ էօյլէ տիւշիւնէճէքլէր իսէ տէ, պուստան տօլայը պիղիմ թէլաշ էթմէմիլլէ միւնասէպէթ կօգ տըր : Իտարէ ի մէշրուլիլլէթ եալաշ կալաշ ճիւլէլիլի տէ տօղրու մէվզըյէ կէթիրի, եալաշ եալաշ Թիւրք վաթանտալարըմըզ զայր ի Միւսլիմ էնալիլին հուգուղընը անլալպ զապուլ էտէճէքլէր, վէ զայր ի Միւսլիմ ՛անասըր Թիւրք վաթանտալարա էմիլլէթ էթմէլի էօրէնէ- ճէքլէր տիր : Ինթիխապ մէսէլէսինէ կէլինճէ, պու իլը ինթիխապտա սու՛ ի իսթիմալաթըն օլաճալը մէ՞մուլ տըր. պիլա չիւպհէ հէր ինթիխապտա վէ հէր մէմէքէթտէ սու՛ ի իսթիմալաթըն օլաճալը միւսթէմիլ տիր : Լաքին Բու՛մ վաթանտալարըմը- զըն պա՛զըլարընն տիւշիւնտիւլի կիպի, պու նէվ՝ սու՛ ի իսթիմալաթ սէպէպլինտէն ինթիխապա- թա վէ փարլամէնթօյա իշթիրաք էթմէքտէն իմթի- նա՛ էթմէք տօղրու տէյիլ տիր : Պու ինթիխապտա մաղլուպ օլմաղլէ պէրապէր, փարլամէնթօյա իշ- թիրաք էթմէլի վէ սու՛ ի իսթիմալաթըն տօղրուլթ- մաղա սա՛յ էթմէլի տիր : Պիլա չիւպհէ պու ինթի- խապաթտաքի սու՛ ի իսթիմալաթըն եէկեանէ սէ- պէպի Միւսլիմ վաթանտալարըն հագգըմըզ հա հիլէսի տէյիլ տիր : Պիր սէպէպ տէ զայր ի Միւս- լիմ ՛անասըրըն պիրիպիլլէրիլլէ իթթիֆագ էտէմէ- մէլէրի, տիկէր պիր սէպէպ տէ զայր ի Միւսլիմ էնալիլին Միւսլիմ վաթանտալարըն սա՛րիզ վէ

մէսէքլէքրինէ տօղրու միւսկէսկիս պիր հիսս ու էֆ-քիտար պէսլէմէլէքրի խոի: Շու հալլէր հէր նէ դա-տար տա նախօջ օլսալար, երինէ իտարէ ի խոթիպ-տատտան էյի տիրէր, վէ «Կէօջ կիտէ կիտէ տիւ-դէլէր» խոթիլինէ իւմիտ էթմէլէ իզ:

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԵՐԻ

ՃՕ ՀՈՒԱՅԹՊՐԷՏ ՄԻՒՍԹԷՍՆԱ ՏԸՐ

Պիր մէս'էլէ պիրզիմ նէֆսիմիզէ թաթպիզ է-տիլտիլինտէ, անըն պիւթիւն պէշէրիլէթէ օլան թաթպիլիլինտէն նէ՞ դատար ֆարզիլ վէ պէօլիւք պիր թէ'սիր հասըլ էտէր: Պիր քէրրէ պիր խանըմ ձօ Հուայթպրէտ իսմինտէ պիր նամիլզաճ քիմսէնին խանէսինէ կիթի, վէ անը փէք աղըր խասթա պուլտու:

Անըն իլէ պիր դաչ տաղիզէ սըհէթի հագգըն-տա դօնուշտըդտան սօնրա, սէօզիւ անըն Ալլահ իլէ օլան 'ալադասը մէս'էլէսինէ չէվիրտի: Մէր-գուժ 'էօմիլինտէ պիր ատէմի պիլէ ինճիթմէտի-յինտէն, օլ խուսուստա փէք բահաթ օլտըզընը, վէ հաթթա սպիհ օլմադա տա'լմա չալըշմըլ օլտը-զը սէպէպտէն, էօլիւմտէն պիլէ գօրգմատըզընը պէյան էյլէտի:

Մէրգուժէ՝ պոււ ատէմին ճիւմէ սէօյլէտիլինի քէմալը սապր իլէ տինլէտիքտէն սօնրա, Գիթմալը Մուղատտէսինի աչըպ, Բօմ. Յ. Գ ալէթին աթի-տէքի սէօզլէքրինի փէք տիգդաթիլէ գրա'աթ էյլէտի: «Իմտի նէ՞ տէյէլիմ, ֆաղիլէթիմիզ վա'ր մը: Աս-լա հօգ տըր, գիրա հէմ Եէհուտիլէքի, հէմ տէ Եուանիլէքի՝ ճիւմէսի կիւնահ աթընտա տըր տէ-յիւ պալատէ թէօմէթիլ չըդարտըզ:» Լաքին ձօ Հուայթպրէտ միւսթէսնա տըր:

«Նիթէքիմ պիր սալիհ հօգ, պիր պիլէ հօգ տըր. — ձօ միւսթէսնա տըր: Ֆէհմ էտէն հօգ, Ալլահը արայան հօգ տըր, — ձօ միւսթէսնա տըր: Ծիւմէսի գէլալէթէ տիւշիւպ, հէվի ֆասիտ օլ-տուլար. խայր իլէյէն հօգ տըր, պիր քիշի պի-լէ հօգ տըր — անճագ ձօ: Լաքին պիլիլիլի քի, չէ-րի'աթ հէր պուլուրտըզընը չէրի'աթ թահթընտա պուլուրտըզընը պուլուրտըզը, թա քի հէր աղըզ դա-փանըպ, պիւթիւն տիւնտա Ալլահն հուզուրընտա սուչու օլա, — ձօ միւսթէսնա տըր: — Զիրա անըն հուզուրընտա չէրի'աթ 'ամէլլէքի վասըթասըլէ հիշ պիր պէշէր թէպրի օլուսմաղ, — ամմա ձօ միւս-թէսնա տըր,

«Լաքին չիմտի չէրի'աթտան վէ փէյլամպէր-լէրտէն չէհատէթ օլուսարադ, Ալլահն թէպրիլի, եա'նի Յիսուս Բրիստոսա օլան իման վասըթասըլ-

լէ Ալլահն թէպրիլի՝ իման էտէնլէքին ճիւմէսի իլիւն, վէ ճիւմէսի իւզէրինէ չէրի'աթսըլ իզ-հար օլուսար, չիւնքի ֆարգ հօգ տըր, — ամմա ձօ միւսթէսնա տըր: Զիրա ճիւմէսի կիւնահ իշ-լէյիպ, Ալլահն 'իզգէթիւնտէն մահրուժ գալտըլար. — Լաքին ձօ միւսթէսնա տըր:»

Մէրգուժէ պոււ սօն ալէթի օգուր իքէն, խաս-թա «Ահ, տուր հանըմ էֆէնտի, արթըզ տայա-նամայօրըմ,» տէյիւ 'ազիմ քէտէր իլէ ֆիզան էյ-լէտի: Մէրգուժէ «Տէրտինիզ նէ՞ տիր, պէն անճագ Ալլահն տէտիլինի վէ սիզին տէտիլինիզ պիրլէշ-տիրէրէք օգուսօրըմ,» տէտի: «Ալլահ 'ճիւմէսի կիւնահ իլէմիլէ՝ տէյօր, սէն 'Կիւնահ իլէմէմիլիմ՝ տէյօրալն, պու սէպէպտէն 'ձօ միւսթէսնա տըր՝ տէմէլիլիզ:» Մէրգուժէսին օլպիր գիյարէթիլնտէ խասթանըն փարազ վէ թէպէսսիւմիւ պիր հիւզ իլէ քէնտինէ օգուսըլան Գէլամ Ուլլահն Բապպըն նապարընտա պիր կիւնահքիտար օլտըզընը կէօրմէք, վէ Յիսուսը հալընըզ իշլաքսըտըր մագառնտա դապուլ էյլէմէք իլիւն բուհանի կէօզլէքրինի աչըլ-զընը մէսէրէթիլէ պէյան էյլէտի: «Բրիստոսա ի-թիմատ էյլէտիլիմ սա'աթտան պէրու դապիլիմ մէ-սէրէթ վէ ասայիլէ մէմու՝ տըր» տէյիւ գալպի-նին սէվինճինի դատրնա իլան էյլէտի: Պիր դաչ կիւն սօնրա կիւնահքիտարըն տօսթու օլուպ, «Պէն սալիլէքի տէյիլ, անճագ կիւնահքիտարըն խէյաս էյլէմէյէ կէլտիմ» տէյէն Զաթըն խալինէ համտ էտէրէք ուշգույա վարտը:

ԱՍԼ ՓԵՐՏԷՅԷ ԻՃԱՊԷԹ

Պիր մահքէմէտէ մատա իւզէրինտէ պիր թաղըմ քէմանլար պուլուրտըլօր խոի: Սուրէթ ի դահիլէտէ տիկէլէքրինտէն ֆարզիլ օլմայան պիր քէմանըն սահի-պի արանըլօր խոի: Պիր շահիտ կէլիպ անը պին քէման արասընտան թէֆրիզ էտէպիլիլ խոթիլինի, վէ հաթթա կէօզիւ պաղը պիլէ օլսա անը թանը-յաճաղընը պէյան էյլէտի:

Հաքիմ, «Անը նա'սըլ թանըյա պիլիլիլին» տէյիւ սիւ'ալ էյլէտի: Իթիլիյար ատէմ, «Սէսինտէն, օ պաշգա հիշ պիր քէմանըն սէօյլէմէյէճէյի պիր թարգտա պանա սէօյլէյէճէք, վէ չիմտի սէօյլէ-յօր» տէյիւ ճէվապ վէրտի: Պա'տէհու սայքի դու-լաղը ալէթէ տօգուրտըճասընա անըն իւզէրինէ է-յիլտի, վէ ալտէր պիրինի տէ ալըպ անըն կանընա գօյարադ, սաղ էյլիլէ հաղ թէլլէր իւզէրինտէ պիր տէֆ'ա կէզտիրտի Պիր Էնկիւն, տէրին իթիլիլազ վէ նէպզան էյլէյէն սէտա մահքէմէյէն սիւքիւնէթիլինի իլիլալ էյլէտի: Պա'տէհու էլլէքրինի հօգարը դալտը-րարադ, վէ հայ իլէ տիկէր քէմանլէքին պուլուրտը-

տուղը մահալը կէօսթէրէքէք, ինթիյար քէմանճը պիր չէյ մէ'մուլ էտէրճէսինէ պէքլէտի Օտանըն ու պիր թարաֆընտան զա'իֆ ամմա պէրրադճա իշի-տիլէպիլէն վէ թաթլը վէ տէրին պիր սուրէթտէ ին-թիլզազ էյլէյէն պիր սէտա կէլտի, վէ լաքին էվլէլ-քինտէն տահա միւ'էսսիր, տահա թաթլը վէ տահա պէրրազ իտի Կէօյ պիր սէմալի ուսթատ ու թէլլէ-րի ինթիլզազ էթտիրիյոր իտի ինթիյար ատէմ, «Իշ-թէ պու սէտա օ քէմանըն սէսի տիր, Անըն հէմ ճանը վար, հէմ լիսանը վար տըր, սալթ պիր նօ-թա, դապա պիր սէս, եախօտ ահէնկսիլլիք անըն տուտազլարըն աչամաղլար: Հէր նէ դէման ասըլ վէրտէյէ տօղունուրսամ, ու էսքի քէման մէյտան-տա իսէ, եախօտ եազընտա իսէ, տա'իմա ու վէր-տէյէ իճապէթ էտէճէք տիր,» տէտի:

Թամմ պէօյլէ տախի գալպլէրմիլզտէ սաթհտան տէրինտէ վէ խարիճտէն կէօրիւմէյէն նատիտէ մախֆի խասսիյէթլէր վար տըր: Տիլլէյէն գուլա-ղա անլէրտէն սէմալաթըն ահէնկի միսիլլիւ լա-թիֆ քէլամլէր կէլիր: Պու իլահի տա'վէթէ իճա-պէթ էյլէյէնլէր վէք նազիք պիր սուրէթլէ գու-րուլմուլ զան րուհլար տըրլար:

ՓԵՆՆԻՅԱԹ

ԱԼՖՐԵՏ ՊԵՐՆԱՐՏ ՆՕՊԵԼ

1833տէ Սթօգհօլմտա պիր չօճուգ տօղտու: Պու չօճուղըն պաշգա պիրատէրլէրի վար իտի իսէ տէ, պէշէրիյէթին 'ուճուճ խայրընա խըտմէթ էթ-մէքտէ քէնտիսի տիկէր պիրատէրլէրինէ թէֆալ-վուգ էյլէտի:

Պու չօճուգ (խամի Ալֆրէտ Պէրնարտ Նօպէլ իտի) իլք թա'լիմինի Սէն Փէթէրսպուրկտա ալտը: 1850տէ Ամէրիգատա մէչուր Յովհաննէս Իրիզ-սընըն թահթ ինէզարէթինտէ միւհէնտիսիլք թահ-սիլինէ պաշտար: Օ' թէճրիպէ թալէպ էտէն իշէ-րէ տօղրու վէք էրքէն գուլվէթլի պիր մէյլ կէօս-թէրաի, վէ քէնտի պօյունտան եիւքսէք մատտէլէր իլէ օղրաշտը: Նօպէլ չօգ կէչմէզտէն պարուլթ վէ էմսալի չէյլէրտէ սահիպի նուֆուգ պիր քիմսէ օլտու: 1863տէ Նիթրօկլիսէրին վէ պարուլթըն պիր թէրքի-պինին իմալը իչիւն իլք իմթիյազը ալտը: Էթթէսի սէնէ ախէր պիր իմթիյազ էլտէ էյլէտի: Վէ լաքին պիր միւտտէթ Նիթրօկլիսէրինին իմթիմալընտա օլ դատար միւհիլք գաղալար վուգուճ պուլտու քի անըն իմթիմալը պիլֆիլլ մէն' օլունտը: 1867տէ պու կիւն միւհէնտիսիլքտէ էն մուգթաղի օլան տինամիթի իճատ էյլէտի: Պա'տէհու պիհիսապ պաշգա ինթիլալար իչիւն պիրպիրի արգասընտան

իմթիյազլար ախզ էյլէտի: Ինկիլթէրրատա ախզ էյլէտիի եէքիւն իմթիյազլարն 'ատէտի 129 օլտը: Օթուղ սիննինէ վասըլ օլտըղընտա Մ. Նօպէլ Նիւ Եօրգ վէ Սան Ֆրանսիսգօ ճիւլարընտա պուլունան-լար տախիլ օլտարազ, տիւնհանըն միւթէնէվլի՝ գըսմլարընտա օն պէշ դատար տինամիթ ֆապրի-գալարընը իտարէ էտէր իտի: Մուհարէպէ վէ ա-սայիշ սէն'աթլարընը թէրվիճ էյլէմէքտէ պու գա-տար քէսպի չէօհրէթ էյլէմիշ պիրիսի տահա թա-րիստէ կէօրիւմէմիշ իտի: Պու գաթըն խայրխահ մազսէտլէրէ վէրտիյի 'աթիյէլէր վէք մա'լիւմ պիր քէշֆիյէթ իսէ տէ, պէշէրի ֆա'ալիյէթին միւթէ-նէվլի՝ տա'իրէլէրինտէ քէսպի լիյազաթ էյլէյէն պէշ քիմսէլէրէ սէնէվի պիրէր միւքեաֆաթ վէրմէք իչիւն սէրմայէ մազամընտա պէօյիլք պիր մէպլաղ թախսիս էյլէմիշ օլմասը ճիհէթիլէ պիւթիւն տիւն-հանըն տիգգաթընը ճէլպ էթսէ սէզա տըր: Պու մէպլաղ ապէն տօղուղ միլիօն Ինկիլիլ լիսաթը իտի իսէ տէ, վէրիլ մազամընտա հիւքիւմէթէ վէրիլէն եարըմ միլիօն Ինկ. լիսաթը անտէ թէնղլլ օլունտը:

Մէղքիւր միւքեաֆաթլար 'իմի հիւքմէթ, 'իմի քիմտա, 'իմի հայաթ վէ թէպապէթ տա'իրէլէրին-տէ էտիլէն էն մուհիմ քէշֆիյաթ վէ ինթի-րա'աթա վէ էտէպիյաթ տա'իրէսինտէ 'աղլիյաթ նօթթա ի նազարընտան էն զիյատէ ճալիպի տիգ-գաթ, վէ 'ուճուճի ասայիշին մէնաֆիլինէ էն չօգ վէ էն էյի խըտմէթ էտէն էսէրէ թախսիս օլունմըլ տըրլար: Սօն պէշինճի միւքեաֆաթ Նօրվէճ հիւ-քիւմէթինին փաղամէնթօ մէճլիսի վէ իլք տէօրթ-լէր Իսվէճ Ագատէմիտաթ թարաֆընտան իթա է-տիլիր:

Պէշ միւքեաֆաթլար իլք տէֆ'ա օլտարազ 1901ին Դեկ. 10տա թէվզի՝ օլունտըլար: Պիրի Բէօնթիկէն չու'ալընը քէշֆի իչիւն Վիլհէմ Բէօնթիկէնէ, պիրի տիֆթէրիանըն փանդէհիլինին քէնաշիֆի էմիլ Պէհ-րօնկա, տիկէր պիրի տէ Ճէնօվա մէճլիսինին իլք թէքլիֆինի էյլէյէն Հէնրի Տունան իլէ 'ուճուճ ասայիշ իթթիհատընըն միւ'էսսիսի Ֆրէտէրիք ֆա-սի միյանէսինտէ նըսֆ պէ նըսֆ թագսիմ օլունտը:

Ասայիշ միւքեաֆաթը 40,000 տալէր օլտըլ հալտէ, Ճալիօն վէ Բուսիայը միւսալէհէյէ կէթիւ-մէք իչիւն օլան ճէհա ու դայրէթի, վէ 'ուճուճ պէշէրիյէթին ասայիշ ի հալընա օլան թէ'սիրինի թաղտիր Խօլունտա րէ'իս Մ. Բօղէվէլթէ վէրլաի իշպու միւքեաֆաթտան րէ'իս քէնտիսինէ պիր կէօնէ իմթիֆատէտէ պուլունմայըլ, ճիւմէ մէպ-լաղը էհալինին խայրընա թախսիս էյլէմիշ տիր:

Մ. Նօպէլ 1906տա խայրը միւլք պրազարազ վէֆաթ էյլէտի:

ՄՈՒՋԱՐՐԵՐԱԹ

ԹԱԼԱՍ ԽԱՍԹԱԽԱՆԵՍԻՆՏԵ ԹԻՄԱՐՃՈԼԱՐ

ՄԵՔԹԵՊԻ

Անատոլոսնրն տախիլի զըսմարնտա թէպապէթ տա՛իրէսինտէ միսիօնէր իշինին նէշվ ու նէմա պուլմասը չօգ ճալիպ ի տիգգաթ օլմուշ տըր : Տօգ. Ուէսթին, գըրգ սէնէ էվվէլ տէրուն ի մէմէթէթտէ, շէհրատէն շէհրէ էթտիլի եօճուլըզլարը, վէ կիթտիլի մահալլէրտէ անըն էմէքլէրինին սէմէրէսի օլարագ հուսուլէ կէլէն պէօյլէք պէրէքէթի չօգլար տէրխաթըր էտէրլէր : Լաքին օ քէնտի իշինտէ սաքթի թէքմիլէն եալընըզ իտի : Մէմալէք ի 'Օսմա-նիյէտէ թապիպլէր չըգարմագ իշին թըպլիյէ մէքթէպլէրի, խասթալարը գայըրմագ իշին խասթալանէլէր, վէլհասըլ հագըրնտա թէպապէթ 'լիմի մա'լիլմաթ եօգ իտի : Շիմտի հէր շէյ թէպտիլ օլմուշ տըր : Հիւքիւմէթին իտարէ էթտիլի խասթալանէլէրտէն մատա, 'Անթապ, Մարաշ, Մարտին, Ուարփութ, Վան, Տիյարպէքիւր, (հագըն վագըթտա օլաճագ տըր) Էրզրում, Սիվազ, Մէրզիֆուս վէ Գայսէրիյէտէ միսիօնէրլէրին խասթալանէլէրի վար տըր : Էտիլէն սօն թէրագըլ թիմարճըլարըն նիզամի սուրէթտէ թա'լիմ էտիլմէլէրի տա'իրէսինտէ օլմուշ տըր : Հալը հագըրն գատար պու տա'իրէտէ ազ եա չօգ պիր իշ կէօրիւլմիւշ տիր : հէր խասթալանէ քէնտինէ լաղըմ օլան խըտմէթ իշին գաբուրի օլան թա'լիմի վէրմիշ տիր : Լաքին շէհատէթնամէլէր վէրմէք իւզըրէ, մու'այիէն տէրս փրօղրամը իլէ նիզամի տէրսլէր թա'լիմի իշին մէքթէպլէր անճագ պու սօն սէնէլէրտէ վիւճուսա կէլմէքտէ օլմուշ տըր : Մէրզիֆուստա պիր գաշ սէնէ էվվէլ պէօյլէսի պիր իշէ թէշէպպիւս էտիլտի : Անատոլոսնրն խարիճինտէ Պէյրութտա պիրինճի մէրթէպէտէն պիր թիմարճըլար մէքթէպի պուլուսնըպ, պու եաղըն իլք միւնթէհի սընըֆընը չըգարմըլ տըր : Եօգարտա գիքըր օլունան միսիօնէր խասթալանէլէրինտէն պա'ղըլարը միւսթաղպէլտէ պէօյլէսի պիր իշէ թէշէպպիւս էթմէյէ իւմիտվար տըրլար :

Թալաստա չիմտի թիմարճըլար թա'լիմ էթմէք իշին թէ'սիս էտիլմիշ ալթը շապիրտլի պիր մէքթէպիմիլ վար տըր : Մէքթէպիմիլին իտարէսի իշին լաղըմ օլան նիզամլար աթիտէքլէր տիր : Մէքթէպիմիլին մագսէտի թիմարճը վէ խրիսթիյան իշնի օլմագ իսթէյէն գատընլարը մէքըլէր մագսէտէր իշին միւքէմմէլ պիր սուրէթտէ թա'լիմ էթմէք տիր : Մէքթէպիմիլին միւստէթի թահսիլիյէսի իւշ սէնէ օլուպ, օլ միւստէթ խիթամընտա գա-

նա'աթպալաշ իմթիհան վէրտիլքէրի թագտիրտէ թալիպաթա պիրէր գըթ'ա շէհատէթնամէ վէրիլիւր : Իշպու իմթիհանլար տօգթօրլարըն խասթալանէտէ կէօրտիլիւ իշլէրտէն, տէրս քիթապլարընտան, թալիպաթըն միւստէթ ի թահսիլիյէսինտէ իրատ օլունան նութգլարտան վէ Բիթ. Մուգատտէստէն օլաճագ տըր : Միս Գուշմէն խասթալանէնին նաղըրէսի տիր : Միս Նօրթի խասթալանէնին պաշ թիմարճըլար օլտուղը կիպի, մէքթէպլին տախի միւտիրէսի տիր : Թա'լիմ ու թէտըրիս խասթալանէ խոտրէսի թարաֆընտան վէրիլիւր : Թիմարճըլար մէքթէպլինէ միւրաճա'աթ էտէնլէր 18—33 սիննլէրինտէ օլան գատընլար օլուպ, 'առի պիր մէքթէպ թա'լիմինի ալմըշ, սըհնէթի եէրինտէ վէ հիւսն ի ախլագ ու սիրէթ սահիպի, վէ թիմարճըլըզ վաղիֆէլէրի իշին քեսֆի տէրէճէտէ զիհի տիրայէթ վէ իգթիտարը օլան, վէ հէր խուսուստա մէքթէպ իտաթթինէ միւնասիպ կէօրիւնէն շախալար օլմալը տըր : Թա'լիմ ու թէտըրիս պաշլըճա թիւրքճէ լիսանտա օլուր իսէ տէ, իքինճի վէ իւշիւնճիւ սէնէլէրտէ գուլլանըլան, քիթապլար Ինկիլիզճէ լիսանտա օլտուղընտան թալիպաթ Ինկիլիզճէ լիսանընտա ազ չօգ ալեհաճ օլտուղլարը թագտիրտէ տահա զիյատէ խթիֆատէ էտէրլէր : Հէր սէնէ թիւրքճէ լիսանընտա Բիթ. Մուգատտէն վէ շախսի իշ իշին նիզամի տէրսլէր վէրիլիւր : Պու մէքթէպ կիւզիւն խասթալանէ իլէ աշլըր, վէ սընֆլար օլ պիրինճի սէնէ միւտրիք, իքինճի սէնէ միւթէվաոսըթ վէ իւշիւնճիւ սէնէ իսէ միւնթէհի իսմէլի իլէ մա'րուֆ օլաճագ տըր : Պիրինճի սէնէնին իլք իքի ալլարը թէճըրիպէ միւստէթի օլաճագ տըր : Սէնէվի իմթիհանլար վէ կէօրիւնէն իշին 'ուճուճի րէվիշի հէմ տախի անլէրին սիրէթի թալիպաթըն թէրագըլսընը թա'հին էտէր : Պիւթիւն միւստէթ ի թահսիլիյէտէ վէ թէճըրիպէ միւստէթինտէ թալիպաթտան մէքթէպ միւտրիէսի թարաֆընտան քէնտիլէրինէ թագտիմ օլունան հէր հանիլը պիր իշի կիւզէլճէ իֆա էթմէլէրի մէ'մուլ օլունուր : Միւստէթ ի թահսիլիյէտէ թալիպաթա վէրիլին թա'ամ, օտա, վէ շամաշըր երյգանմասը իշին պիր շէյ իմթէնիլմէտիլի կիպի, խըտմէթտէ պուլունտըզլարը վագթտա կիլինտիլէրի էլպիսէ տախի վէրիլիւր, խասթալըզ գուհուրինտէ թալիպաթ մէճճանէն թէտալի օլունուր : Մէքթէպ միւստէթինտէ խասթալըզ վէ գայրի սէպէպտէն թալիպաթ պիր ալտան զիյատէ վագթ զալ' էթտիլէրինտէ, շէհատէթնամէլէրինի ալմագտան պու զալ' էթտիլէրինտէ իքմալ էթմէյէ մէճպուր տըրլար : Պունա 'լիւսվէթէն, պիրինճի սէնէ իշին այտա 50 դըշ. վէ ի-

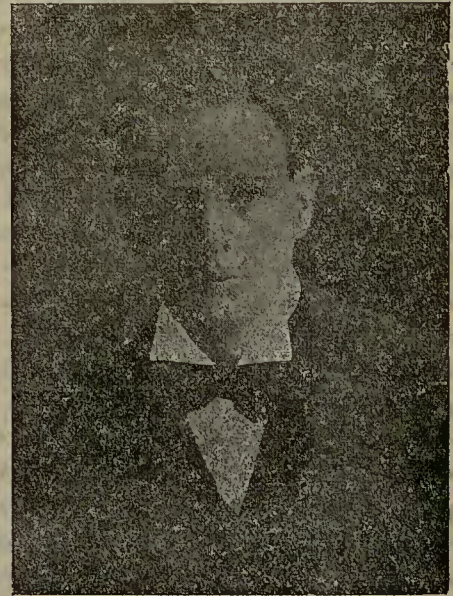
քինճի վէ իւշիւնճիւ սէնէլէր իշիւն այտա 80 զրշ. մա'աշ վէրիլիւր: Պիր սէնէ գարֆընտա ագալլի 4 հաֆթա գատար թաթիլ օլուր, վէ օլ միւտտէթտէ թիմարճըլարա 50 զրշ. մահլիշ վէրիլիւր: Պուրատա տէրա վրօղըամընը թաֆսիլէն թա'րիֆ էթմէք լա- ղըմ տէյիլ տիր: Զիքը օլունանլարտան կէօրիւ- լէճէք տիր քի, պիղիմ մէրամըմը թալիպաթը սալթ սէն'աթ իշիւն տէյիլ, անճագ վիճուտուն սըհէթի իշիւն չաղըշարգարը կիպի, բուհլարըն սըհէթի իշիւն տաթի չաղըշան խրիսթիյան իշիլէր օլմալարը իշիւն թա'լիմ էթմէք տիր: Պու մադ- սէտ իշիւն անլէրին հէր շէյտէն էվիլէ Գրիստո- սուն գանը իլէ խէլաա պուլմաղըլըն նէ օլտու- ղունու պա թէճըրպէ պիլէն խրիսթիյան դատըն- լար օլմալարընը իսթէրիզ, վէ իքինճի անլէրէ Գի- թապը Մուգատտէսի վէ պու քիթապը խաթա- լար իշիւն գուլլանմանըն թարիզինի թա'լիմ էթ- մէք արգուսունտա իզ, թալիպաթըն սիննի իշիւն գոտուղումուզ հուտուտուն, պաշգա մահալլէրտէ գոնուլան հուտուտուն գիյատէ օլտուղընըն սէ- պէպի, պուրատա կէնճ գատընլարա օլտըլը գատար սիննի քէմալտա պալիղէ օլանլար իշիւն տաթի էյի պիր մէյտան վար տըր տէյիլ տիւշիւնտիւլումիւզ օլմուշ տըր: Ծու տաթի աշիքեար տըր քի պիր գըղ գապուլ էթտիյի թա'լիմ տէրէճէսինտէ քէնտի խըղ- մէթինէ միւնասիպ օլմուշ օլուր: Թամմ պու սէ- պէպտէն նաշի պու ֆուրսաթ թիւրքճէ լիսանա աշինա օլուպ, անը գուլլանմադ իսթէյէլէր իշիւն տիր: Խաթախանէտէ պուլունան իւշ խանըմլար- տան Միս Գուշմէն վէ Միս Նօրթի Ամէրիպալը վէ հէնուղ կէլմիշ օլան Միս Մէթհիսըն՝ Ինկիլ- թէրալը: Թապիսիլէր իսէ Տօդ. Տատ, Տօդ. Ո. Իլֆրէտ Փօսթ վէ Տօդ. Թէքէտան տըր:

Պու տիյարտա միւշահէտէ օլունան շու կէնի ուշանըղըգտա սէվինտիյիմիզ էն պէօյիւք խուսուս իշպուլ տիյարըն ինկաըն էմրինտէ գատընլարըն հիս- սէտար օլմալարըն իշիւն էվիլէքինտէն գիյատէ կէ- նի գապիուլարըն աշըմասը վաղը'ասը օլմուշ տըր: Անլէրին էմէքէրինի թալէպ էտէն իշլէր արասընտա թիմարճըլը խուսուսի օլարագ պաշգալարը իշիւն ֆէտաքեարըլը թալէպ էտէն պիր իշ տիր: Խանէ տաթիլինտէ խաթալարըն գալըրմադ պիթթապի' գատընլարըն իշի տիր, վէ անլէր պու խուսուստա էն էյի ուսուլարտա թա'լիմ օլունըլար իսէ, պու իշ իշիւն էվիլէքինտէն չօգ գիյատէ էհիլէթ քէսպ է- տէրլէր: Ուղուն վաղթտան պէրու իզթիրապ չէք- մէքտէ օլան պիր ասէմ, «Պէն դէվճէմ պանա էյի պաղըյօր տէյիլ տիւշիւնիւր իտիմ. լաքին խաթա- լանէյէ կէլիպ թիմարճընըն կափտըղըն կէօրէ-

լիտէն պէրու, պաշգա հիշ պիր քիմսէին անլէր կիպի պագամայանաղընը քէշֆ էթտիմ» տէմիշ տիր: «Սիզ պիզի վալիտէ վէ հէմշիւրէլէրիմիզտէն տահա էյի գալըրըյօրսընը» քէլամը չօգ տէֆ'ա իշիթտիյիմիզ պիր իֆատէ տիր: Թիմարճըլը գօլայ պիր խըզմէթ տէյիլ տիր: Վէ թիմարճընըն 'էօմրիւ գօլայ պիր 'էօմր տէյիլ տիր: Բահաթ 'էօմրիւ կէնի- րիպ ազ իշ իլէ էյի իւճըթէթ արայանլար պէօյէսի պիր իշէ կէօգ տիքմէմէլի տիրլէր: Օ' էֆէնտիմիլն խըզմէթ օլունմադ տէյիլ, խըզմէթ էթմէք բուհընա մալիք օլանլար իշիւն տիր: Պու սէպէպտէն Խրիս- թիյան մէմէքէթլէրտէ պու խըզմէթէ չօգ իթի- պար օլունուպ, 'աշի պիր խըտմէթ մագամընտա կէօղէտիլիւր: «Վէ ճէմա'աթը կէօրիւպ, անլէրէ թէ- րահիւմ էյլէտի:»

Թալաս, Հոկ. 26, 1908

ՈՒԻԼԵԿՄ Ա. ՏՏՏ

ԻՆԿԻԼԻԶ ԻԵՏԵՊԱՍԸՆՏԱՆ ՈՒԻԼՍԹԸՆ ԶԸՐԶԻԼ

(Տր. Յոգ. Տ. Սաֆանէան)

(Էրմէնիճէպէն Դեֆլէպէն)

Ունիսթըն Զըրչիլ հէքտիկէրինէ մուխալիֆ վէ էօթէտէն պէրի պիրիպիլլէրի իլէ պարըշմաղ սա- յըլան խասսիյէթլէրի՝ եահի իշ ատէմի, խաթիպ վէ էտիպ օլմադ խասսիյէթլէրինի քէնտիլինտէ պիր- լէշտիւմիշ, վէ տահա օթուղ հաշընտա օլմաղտան՝ պու իւշ գապիլլէթլէրիլէ տիղդաթ ճէլպ էտէր տէրէճէտէ նամ գաղանմըլ պիր գաթ տըր: Պէյքը- նըն տէտիյի իւղրէ, «Սիննճէ կէնճ պիր քիմսէ վա- դըթ գա'յ էթմէտիյի հալտէ, սա'աթլար նօղթաի նաղարընտան միւսինն օլա պիլիւր,» վէ Մր. Զըրչիլ

նէ՛ դատարար էյի շէյլէր զա՛յ էթմիշ օլսա տախի վա-
զըթ զա՛յ էթմէմիշ տիր :

Փարլամէնթօյա նամղէտ օլմաղտան էվվէլ տէօրթ
քիթապլարն միւ՛էլլիֆի հալինտէ 'ուսմուսմա զաթէն
մա՛լիւմ խոխ : 1900տէ իւք տէֆ'ա օլարադ փարա-
մէնթօյա տախիլ օլտըղնտա՝ միւսատէլէտէ մուգ-
թէտիր պիր զաթ , մահիր պիր մուհարէպէ մուխա-
պիրի , մուհարէպէ թարիխնիւվիսի վէ բօման մու-
հարրիբի մագամընտա մէշուր վէ մա՛րուֆ խոխ :
Անտէն պէրի սէքիդ սէնէտէն աղ պիր միւտտէթ
զարֆընտա վիւքէլատան պիրիսի մագամընտա
Փարլամէնթօնըն պիրինձի տէրէճէտէն օլան զանա-
վէլէրի իւզէրինէ օթուրմաղա մուվաֆֆադ օլ-
մուշալը :

Մր. Չըրչիլ տար իւլ ֆիւնուսն մէ՛ղուսը տէյիլ
տիր : Երբմի պիր հաշնտա խըտմէթ ի 'ապըրիյէյէ
տախիլ՝ վէ Իսխանիա օրտուսը իլէ Բուպա մուհա-
րէպէսինին սօն պէտալաթի ֆապընա միւլհադ օլուր .
սիւվարի 'ապըր մագամընտա Հինտիսթամուտ խըտ-
մէթ էտէր : Սուտանտա Բիշնըր իլէ , վէ Պօյր մու-
հարէպէսինտէ : Պուլըր վէ Բօպըրթա իլէ պէրնպէր
խոխ : Պու ճիւմէլ խըտէմաթը 'ապըրիյէտէն նա-
զարը տիղդաթ ճէլպ էտէր պիր թարղէտա : Իֆա ի
մէ՛մուրիյէթ վէ սօն մուհարէպէտէն իսէ փէք պէօ-
յիւք շէօնրէթլէ վաթանընա 'տիտէթ էլէմիշ տիր :
Պէտրէր թարաֆընտան էսիր թուլթուրտու վէ միւ-
թէմսիւրանէ պիր ֆիրապլէ Փրէթօրիատան գուր-
թուրտու , վէ Սփիօն Բօփըն խալֆ ու տէ՛շէթլէ-
րինտէն սաղ սէլիմ աշաղը էնտի : Խոտատա չիթապ
էտէն օրտու իլէ Լէտմիթէ կիրտի , վէ Փրէթօրիա
Խիլիլլէրին էլինէ կէշալիյնտէ օրտա հազըր խոխ :

Պալիթըն հախօտ ֆուրսաթըն քէնտիսինէ կէլ-
մէսինէ պէրլէմէլ խոխ : քէնտիսի սնըն արգանըն-
տան կիտէր վէ անը թա՛գիպ էլէր խոխ : 'Սիլէ' ու-
մուս հէր քէսին կէշտիյի հօլտան կէշմէք իսթէմէզ ,
վէ թապէն ճէսուր խոխ , իմտի իզնիլ օլարադ՝ Բու-
պատա իշլէմէք իշիւն օրտա կիտէր վէ Իսխանիա
օրտուսը իլէ պիրլէշիր , վէ 'այնի վաղթտա Լօնտ-
րանըն մէշուր կէլմի զաղէթաը օլան Տէյլ Կրֆէէ
նիղամը սուրէթտէ մուխապէրաթ կէօնտէրի խոխ
Հէմ Հինտիսթամուտ պուլուստըլը վաղըթ քէնտի
թապուրընտան ալըլըր վէ փիշտար պէօլլիյիւ իլէ
պիրլէշիր , վէ պէօլլէճէ Լօնտրանըն սա՛իր պիր կէվ-
մի զաղէթաը օլան Տէյլ Թէլէրֆա քէնտի թա-
րիսի մուխապէրաթըն հաղմաղա մուգթէտիր օ-
լուր : վէլհաըլ Սուտանտան տախի քէնտիսինին
ա՛լա մուխապէրաթընը Մօնիկ Փօսա կէօնտէրի
խոխ : Միւսմալէյն պէօլլէ մուհարէպէ մուխապիր-
ւիլի էթալի սըրատա պիր էալի , միւ՛էլլիֆ վէ բօ-

ման մուհարրիբի տախի օլտըլը մէյտանա չըգտը :

Չըրչիլ չօդ տէֆ'ա Տիղդալէլի իլէ մուգալէսէ է-
տիւմիշ տիր , վէ պա՛ղըլար օն տօգուղընճը 'ապըն
օլ մէշուր սիյասէթչինտա վէ բօման մուհարրիբինի
միւստիլէյին քէնտիսինէ նուսուսէ ի խմիսալ ին-
թիսապ էթմիշ իտիյինի զանն էթալէր : Սա՛իր նի-
չէլէր տէ տէմիշէր քի՛ Էկէր Չըրչիլ կէնճ Տիղդա-
լէլիյի քէնտիսինէ նիւսուսէ իթթիսապ էթմիշ իսէ
պիլէ քէնտի թէշէպպիւսինէ էօլլէ ֆէվզ էլ 'ատէ
պիր շէվզ վէ կէրմի 'իւսվէ էթմիշ տիր քի , զալը-
պը փարչա փարչա էտէրէք նիւսուսէսինի քիւլլի-
յէն թանըլմաղ տէրէճէտէ թէպալիլ էթմիշ տիր :

Բէնտիսին իլէ վէ չիմտիյէ դատար պիրիճիք բօ-
մանը օլան «Սալիօլա»յը 1900տէ նէշը էյլէտի : Պու
բօման թէֆրիգա հալինտէ Մա՛պընըն մէշուր զա-
ղէթա ի մէվգուլթէսինտէ պուստան իւշ սէնէ էվ-
վէլ նէշը , վէ գարիյուսըն հէր սընֆընտան 'աճա՛րպ
թարղտա գապուլ օլուստու :

Պու կիւնլէրտէ Լօնտրատա էտէպի պիր զաղէ-
թա ի մէվգուլթէտէ Չըրչիլին ախիլըն Աֆրիգատա
իճրա էթալիյի սէյառաթ նէշը օլուսմաղտա ալը :
Պու սէյառաթ միւթէնէվիլի՝ մէնղարիլէրին վէ
ճօղրաֆիտա մա՛լիւմաթըն 'աճա՛րպ սուրէթտէ
բէսմ ու թա՛րիֆինտէն 'իպարէթ տիր : Պու
սօն սէյառաթընըն հիքիւյէսի տախի հաղըլար-
տա ալը պիր ճիւտ մագամընտա նէշը էալիլէճէք ,
վէ անըն վասի՛ թէտալիլիւ չիմտիտէն թէ՛մին է-
տիլմէքտէ տիր :

Չըրչիլին վաղթընը վէ էֆըհարընը սիյասի մէս-
'էլէլէր վէ մէ՛մուրիյէթինէ մախսուս միւթէ՛տա-
տիս վէ միւթէնէվիլի՝ մէթալիպ իշաղ էտէրլէր իսէ
տէ , քէնտիսի գապինէ ա՛ղսաը օլմաղտան էվվէլ զա-
լէմ սահպի պիր զաթ օլտըլը իշիւն , էտէպիլաթա
տա՛իր հիսս ի թապիլի անտէ հալա ֆէվզ էլ 'ատէ
պիր սուրէթտէ ֆա՛ալ ալը , վէ անըն իսթիգալ
իշիւն չըղմըլ օլտըլը վիւսլար՝ փարլամէնթօնըն
ուֆուղըլէ քեամիլէն մահտուտ տէյիլ տիրլէր : Սի-
յասիյաթըն քէսիր վէ մէ՛սուլիյէթլի մէշուրիյէթ-
լէրի չօդ քիմսէլէր իշիւն լիւղուսմընտան զիյա-
տէ կիրան պիր պար օլուր իսէ տէ , Չըրչիլ
ֆէվզ էլ 'ատէ գապիլիյէթ վէ 'աճա՛րպ շէվզ ու
զայրէթ սահպի վէ նիղամը սուրէթտէ չալըշ-
մաղ խուսուսընտա շայանը հայրէթ պիր նուսու-
սէ օլտըլընտան , օ՛ հօրուլմաղ պիլմէզ : Սապահա-
լը էրքէն գաղմաղ վէ տէրհալ չալըլմաղա պաշա-
մաղ քէնտիսի իշիւն չալմաղ պիր դանուս ալը , վէ
ալըդ հալատա հարէքէթ ի պէտէնիյէ պէօլլիւք
էհէմիյէթ վէրիք :

Չըրչիլ էլէվմ օթուլ տէօրթ հաշնտա ալը :

իմտի անտէն տահա պէօյլը շէյլէր հէր հալտէ մէ՝ մուլ օլունա պիլիւր, վէ անըն 'էօմրիւ ճիւմէմիդ իչիւն պիւր նուումունէ ի իմթիսալ օլսա տէյէր:

ՁԱԶԱԼԱՐ ԱՐԱՍՈՐՆՏԱ ՊԻՐ ԵՈԼՃՈՒԼԸԳ
(Վէր. Ճօրճի Շէմսա. Ուրճա)

6.

Իշթէ պիլզ պուրատա 3 սա'աթ գատար կէղիպ տօլալը իքէն էն չօգ աճընտըղըմ խուսուս' պէնիմ եալընըզ օլմագլըղըմ խոի, չօգ տօսթլարարըզու էյլէտիւմ, էլիմէ կէչմէտի, վէ տօսթլարա պուլ տաղը կէօրմէլէրինի թալսիյէ էտէրիւմ, էննիհայէ գալթըրճըմ պանա «Պատուելի, եօրդուլուղը տէյէր իմիշ, էյի պիւր զիյարէթ էյլէտիւր. պիլզէ պիւր աղօթք էթ տէ կիտէլիմ» տէտի, պէօյլէճէ պիւր տու'ա էյլէտիւր տէն սօնրա, արթըզ աշաղը էնմէյէ պաշաաղը, անճազ շուսու տէյէլիմ քի, սանէմլէրին իքի թաւափտա, եա'նի չարգտա վէ դարպտա օլմասընըն սէպէպի տտահա մա'լիւմ օլմամը իսէ տէ, չարգա վէ դարպա հիւքմ էյլէմէք իչիւն հէր իքի թարափտա պուլ սանէմլէր իգամէ օլունտըղը զըյաս էտիւլիյօր:

Շու արատա սանէմլէր օլ գատար տիգգաթըմը ճէլպ էյլէմիշ իտի քի, էթրաֆըմա պազմամը իտիւմ, լաքին աշաղը էնմէյէ պաշաաղըղմտա եէնի կէօղիւմ աշըլտը, Կէրկէր գալ'աընտա կէօրտիւլիւմ մէնդաւրէնին եիւղ միսլի կիւղէլիլիյնտէ օլան շու սէյրասն կեահը թա'րիֆէ աճիլ իմ, Պէօյլէճէ. Զաղալար պիլզի սարպի գայալարտան աշըրարաղ աշաղը էնտիւրտիւլէր, վէ 3 սա'աթ գատար էնտիւրտէն սօնրա, Հօրիկ տէնիլէն պիւր քէօյէ վասըլ օլտըզ, Պէնտէ եօրդուլուղըգտան հալ գալմամը իտի, Հէման սէճճատէյի աթըպ փուշարըն եանը պաշընտա աղաճարըն կէօլկէսինտէ օլան չիմէնիլիյէ սէրիլտիւմ, Կէօղիւմէ պիւր աղ ուշըղ կէչտիւրտէն սօնրա, պիւր տէ կէօղիւմիւ աշտըմ քի քէօյլիւ տօսթըմըզ պիլզէ պիւր սօֆրա թէրթիպ էտիյօր, Գալըզ պիլզէմէյէ պաշաաղը, Տահա 'էօմրիւմտէ էօյլէ իշթահ իլէ թա'ամ ետիլիւմ խաթըրմա կէլմէզ, Հէլէ շու փուշարըն պիլլուր կիպի սօղուզ վէ լէզլէթլի սուլու հաղիգաթէն ա տէմէ հայաթ վէրիյօր իտի:

Օրատան ալըըլպ 2 սա'աթ սօնրա քէնտիւմիլի Գաղթէտէ Պազըրճըղատէ Պարսօմ աղանըն եալաւսընտա պուլուղը, վէ թաթը հալտա գալըն մինտէլէր իւղէրինտէ րահաթ էյլէտիւր, պէօյլէճէ Յնճի աղչամը օրատա կէչիւրտիւր, պալսթըմըգտան Մալաթի'ա քահանաաը Տ. Ղեւոնդըն հուղուրը տախի պիլզի միւշէրէֆ էյլէտիւր, չօգ խօշ պիւր միւլազաթ վէ միւսահէպէթիւմիլ օլտու, Տէր հայըն իլթիֆաթը

վէ Պարսօմ աղանըն իքրամընտան մէմնուն գալտըզ, Մապահլալըն Գաղթէտէն Ատրեամանա տօղըղ միւլթէվէճճի'ն օլտըզ, Գաղթէ տախի թարիխի պիւր մահալ օլարագ, խուսուսա գալ'աը փէք ճալիպ վէ ճէսիմ տիւր, անըն թարիխի մուհիմ իսէ տէ, պու սահիֆէլէր պիլզէ միւսա'ատէ էթմէզ, Օրատան Ռօմալըարըն եալտըղը ճէնտէրէ քէօֆրիւսինտէն կէչտիւր, չօլ ճէսիմ վէ պիւր քէմէրտէն 'իպարէթ օլան 'աճիպ քէօֆրիւլէյէ միւլթէհայլի օլտըզ, Օրատան Գարա Գուշ տէնիլէն մահալա կէլտիւր, Պուրապըտա կէօրմէյի տէյէր իմիշ, լաքին Պէլինին եանընտա պիւր շէյ սալըմաղ, պուրաը պալատէ տէտիլիմիլ կիպի պիւր չաղը երղընթըսը վէ 4 թարաֆընտա պիւրէր գուլլէ վէ հէր պիւրինտէ պիւր նէվ' սանէմ վար իտի Պիրինտէ պիւր գարա գուշ, տիկէրինտէ պիւր երլան, օլ պիւրինտէ պիւր ատէմ վէ գարը, պիւր տէ պօշ իտի Հէման պուրապըտա Քօմաքէնի գրալլարընըն էսէրի օլտըղը իլիվայէթ օլունուլօր, Օրատան չապուզ կէչիպ աղչամ իւղէրի Ատրեամանա վասըլ օլտըզ, Տօսթուումը Պատ. Ներսէս Գուլումճուեանըն տէօչէնիւլ օտապընտա իսթիւրահաթ էյլէտիւր, Մապահլալըն Կիրակի խըտմէթլէրի իչիւն հաղըրլանտըզ:

Կիրակիյի փէք խօշ կէչիւրտիւր, Ատրեամանտա էյի պիւր ճէմա'աթ վար տըր, Խուսուսա Պատ. Ներսէս Գուլումճեան կէլէլիտէն պէրու էյի թէրաղըն էթմիշ տիւր, վէ մէ'մուլիմիլ պուլ տըր քի, եաղընտա պուլ քիլիսէ արթըզ քէնտի քէնտինի իտարէ էտէճէք տիւր, Օրատա 3-4 կիւն գալըպ քէյֆիլի կիւնէր կէչիւրտիւրտէն սօնրա, Պէհէնիլի կէլտիւր, Ատրեաման վէ Պէհէնի տախի թարիխի մահալլար տըր, վէ պիւր չօգ թարիխի ինգիլապաթ իլինտէն կէչմիշ տիւր:

Պիլ Պէհէնիտէ վաղթըլա 15 ալ իլլէմիշ օլտըղըմըգտան, օրատա պիլզէ չօգ սէվիլիւ տիւր, Շիմտի մինպէրի պօշ տըր, անճաղ Ասանիթ վարժուհի օրատա մու'ալլիմէ վէ միւլպէշիլէ հալինտէ իլլէյօր Մէղալուրէնին միւսաֆրիլիւլէրիլիյնտէն վէ պիւրատէրլէրին իքրամ վէ իլթիֆաթընտան չօգ մէմնուն գալտըզ, Պէհէնի 15 սէնտէն պէրու տըր սանքի պօշ տըր, 'աճէպա պուլ քիլիսէ նէ վաղթա գատար պօշ գալաճագ տըր, Կիրակիյի փէք խօշ կէչիւրտիւր, վէ Պատ. Ներսէս Գուլումճեանըն մատա մասը իլէ օրապ կէլիպ, վարժուհի վէ Պէհէնի պիւրատէրլէրինտէ օրատա մինպէրտէ իլլէյէն Ասատուր պիւրատէր իլէ պիւրիքտէ փէք խօշ պիւր եօլճուլըզ էտէրէք 'Այնթապա Իթթիհատ մէճիլի'նէ կէլտիւր:

ՅՈՒՌԱԿԱՆ ԵՄ ՍԻՅԱՍԻՅԷ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Սերգեյ է Ֆեռնանդըն պէյանընձա, Թիւրքիա իլէ Պուլկարիսթան արասընսա աթիւտէքի նոդթալարա տա'իր իթիլաֆ հասըլ օլմուշ տըր : (1) Բուժելի ի շարդի վէրկիսի սէնէվի 114,000 լիրա թա'հին, վէ 1946 սէնէսինտէ խիթամ պուլմազ իւզրէ, 38 սէնէլլի սէրմայէյէ թահվիլ էտիլէրէք, հէր սէնէ ֆա- 'իզի թէնզիլ էտիլտիլքտէն սօնրա հասըլ օլաճազ մըզտարըն նազտէն վէ տէֆ'աթէն թէսվիյէսինի Պուլկարիսթան թէ'ահհիւտ էտէր : (2) Վազարէլ Պլօլա շմէնտըֆէր խաթիթ իչիւն Պուլկարիսթան Տէվլէթ ի 'Ալիյէյէ 1,750,000 ֆրանզ թէսվիյէսինի թէ'ահհիւտ էտէր : (3) Պուլկարիսթան Շարզ շմէն- տըֆէրինին Պուլկարիսթանտան կէչէն զըսմընը պա'զը թէ'ահհիւտաթ ը նազտիյէտէ պուլունարազ իլթիրա էտէճէք տիր : (4) Պուլկարիսթան վէրկի- սիլլէ տիւյունը 'ուճմուժիյէտէն Պուլկարիսթանըն ալաճազը հիսսէ գօնֆէրանստա հալլ օլունաճազ տըր : (5) Պուլկարիսթանտաքի էվզաֆա ա'իտ մէս- 'էլէլէր գօնֆէրանստա հալլ օլունաճազ տըր : (6) Թիւրքիա Մաքէտօնիատա Պուլկար էվզարըլընը թանըմայաճազ տըր : Թա'նէ' իճրա էթմիշ օլտըլը թահիլդաթա խաթինատէն, Սերգեյ է Ֆեռնանդըն իշ- պու կազտըլը ի'թիլաֆ հէնուզ մէվճուտ տէյիլ տիր, տէտիլքտէն սօնրա, պիր թազըմ թաֆսիլաթ վէրի- յօր : — Պաղտատտան Նոյ. 15 թարիխիլէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէտէ Պէն ի Լամ աչիլէթի բէ'ի- սի 5-600 աթլը 'ալէնէսի իլէ տիլէր պիր 'աչիլէ- թէ թէճավուզտա պուլունարազ, օլ 'աչիլէթին գօյուն վէ սիւրիւլէրինի կազմա էթալիյի, վէ պու- կիպի թէճավուզաթըն մէն' ի թէքէրիւրիւնէ ա'իտ 'ապէրի թէտալիլէր իթթիխազ էտիլտիլի պիլտի- բիլիյօր : — Պօղազ իչլիտէ Նէնի քէօյ սահիլինտէ կէօրիւլէն պիր ճիսմ գարայա չըզարըլարազ լէտէլ մու'այէնէ իչլիտէ 150 օգգա պարութ պուլունտը- ղը թախմին օլունան սապիթ թօրփէտօլարտան օլ- տըլը անշալըմը տըր : — Պիրինճի սիւլարի ֆըր- դասը գօմանտանը սապըզ Բէֆիգ փաշա Գանուլնը էսասի 'ալէյհինտէ իֆաատաթտա պուլունամաընտան տօլայը տիլէր օրտու մէրքէլէրինտէն պիրինտէ 6 մահ հապընա, վէ դապիթանը իճթիմա'ա տա'վէթ է- տէն սիւվարի Յինճի ալայըն 4իւնճիլ պէօլիւլիւ էիւզ պաշըսը Գնազիմ էֆնին տախի 6 այա տէյին հապ- սընա գարաք էթմիլէր տիր : — Կէչէն ֆազար կիւ- նիւ Իրանիլէր Պէյօղլունտա Օտէօն թէաթրօսընտա պիր միթինկ 'ազտ էթմիլէր, վէ թէաթրօ հուզգար

իլէ վընճախընճ տօլմուշ, վէ միւթէ'ատտիտ նուլթ- լար իրատ օլունմըշ, վէ միթինկ հէյէթինճէ պէր վէճհի 'աթի մատտէլէր թահթը գարարա ալընմըշ տըր : Շահըն թէ'սիս էյլէտիլի խաթիպտա 'ալէյի- նէ շիտտէթլէ փրօթէսթօ էթմէք : գանուլնը էսա- սինին մէվզը ի թաթպիլգէ վազ'ընը թալէպ էթմէք, մէպ'ուսանըն հէման ինթիխապըլէ մէճիս ի միլի- յի աչմազ, վէ պու սուրէթլէ ասայիշ վէ էմնիյէթ ի 'ամմէլի թէ'մին էթմէք, Իրանըն էն էսասըլ մէնա- ֆի'ինին իմասընա խաթիմ օլան տիւվէլ ի էճնէ- պիյէ միւտախէլաթընը տա փրօթէսթօ էթմէք, իշ- պու գարարանամէ տիւվէլ ի էճնէպիյէ սիւֆէրասըլլէ միւթէմէտտին միլլէթլէր խարիճիյէ նազարէթլէրի- նէ թէսլիլ օլունաճազ տըր : — Ալիւշ Զէրալըն խաթիպարընա կէօրէ, 'Օսմանը Միլլի Պանգասը Ղալաթատա թէտարիք էտէճէլի պիր պինատա պիր այա գատար իճրա ի մու'ամէլէյէ պաշայաճազ տըր, վէ պինա տախիլինտէ վէ պանգանըն էն էսասըլ մու'ամէլէսինի թէչըլ էտէճէք օլան իզրաղաթ ը զըրա'իյէ իչլին պիր տա'իրէ ի մախսուսէ թէֆրիզ օլունաճազ տըր : — Մալիյէ միւշապիլի Մ. Լօրանըն տիւյունը զայրի մունթազամէ հազընտաքի թէք- լիֆի մէճիս ի վիւքէլատա միւզաքէրէ վէ դապուլ օլունմըշ տըր : Գանուլն շիմտիտէն թաթպիլգէ էտի- լէճէք, սօնրա մէճիս ի մէպ'ուսանա թազտիմ օլու- նաճազ տըր : — Շալլէրանտան պա'զըսընըն պուլունտան պէօյլէ սէլամըզ րէսմինտէ հազըր պուլունամա- լարը խուսուսընա իրատէ ի սէնիյէ սատըր օլմուշ տըր : — Շըլտըզա մէ'մուր վէ մէճմուլը էիւզէ պա- լիլ օլան թապիպլէր պու քէրրէ թէսլիլ օլունան իրատէ ի սէնիյէ իւզէրինէ մէ'մուրիյէթլէրինտէն 'ազլ էտիլմիլէր տիր : Սէրայտա կալընըզ մա'իյէթ ի սէնիյէ աթըպպասը նամըլլէ Իպրահիմ, Նուրէտ- տին, Նազիֆ, Պէսիմ 'Էօմէր փաշալար իլէ սա'իր պիր գաշ թապիլզ գալմըշար տըր : — Մէրհուճ Սուլթան Մուրատ հազրէթլէրինէ խաղինէ ի մալի- յէճէ մուխասսէս օլան 'ա'իտաթըն խաղինէ ի խա- սաճա թահսիլ էտիլտիլի հալտէ, մէրհուճ միւշա- ըրիլէյէ թէ'տիլէ էտիլմէմիշ, վէ պու վէճհիլէ դասպ էալիլէն մէպլաղըն մէճմուլը 400 պին լիրայը թէ- ճավուզ էթմէքտէ պուլունմըշ տըր : Միւշարիլէյին 93 կիւն իմթիտատ էտէն ղէմանը սալթանաթլա- րընտա քէնալիլէրինէ թախսիս էտիլմիշ օլան չէհրի 30 պին լիրա տախի էինէ խաղինէ ի խասսայա մալ էտիլմիշ, վէ միւշարիլէյին տիւյունաթընա մու- դապիլ 10 փարա պիլէ վէրիլմէմիշ տիր : — Օսման- լը իթթիհատ վէ Թէրազըլ ճէմիյէթինին սէնէվի միւլթատ գօնկրէսի Բուժի Հոկ. Յտէ 25ինճի կիւ- նիւնէ գատար ի'նիզատ էթմիշ օլուպ, իշպու գօն-

կրէսին մուգարբէրաթընտան պիր գաչը շուշար տըր. (1) Զաթը հազրէթի Փատիշահի Գանուշը Էսասինին մուհաֆադասընա եղմին էթմիշ օլադգլարընտան, ուսուլը մէշըսթիյէթէ բի'այէթիլէրի պազը՝ գալտըգճա, հայաթ վէ հուգուգը հիւմաշուշարը 'Օսմանլը Իթթիհատ վէ Թէրաֆգը ճէմ'իյէթինճէ հէր տիւրլիւ թէ'արբիւղտէն մասուշ տըր: (2) Ճէմ'իյէթին սիյասի փրօկրամը այնէն գապուլ վէ թաստիգ էտիլմիշտիր: (3) 'Օսմանլը Իթթիհատ վէ Թէրաֆգը ճէմ'իյէթինին մէճիւսի մէպ'ուսանտա պուլլունաճադ ա'զալարը Իթթիհատ վէ Թէրաֆգը Ֆըրգաի սիյասիյէսի նամը ալթընտա օլարաֆ չալըշաճադլար տըր: — Ենգընտա աշըլաճադ օլան մէճիւսի մէպ'ուսանըն լէսմի քիւշատը Տօլմադաղչէ սէրայը սահիլիսինտէ իճրա էտիլէճէյի, վէ Զաթը Շահանէ օրայը թէշըրիֆ իլէ մէրասիմի քիւշատընտա հազըր պուլլունարաֆ, մէպ'ուսանը միլլէթէ խիթապէն պիր նութգը իթթիթիսի իրատ պուլլունաճադլարընը Թիւրքէն գաղէթալարտան պիրիսի եազըյօր: — Իզմիրտէ ինթիխապաթ մու'ամէլէսինտէ Բուժլարա գարչը հազըգաղլըգ վուգուժա կէլաիլինի խտաի'ա էտէն Բուժլար տիւքընանլարընը գալմամըշլար, վէ միւսէլլահ օլտըզլարը հալտէ նիւմայիլչէրէ պաշլամըշլար, վէ Նեօլջըն պէյանընճա, Յիւլա'ատ պէյ մէթրէփօլիտանէյէ կէլէրէք միւթէհէյիթիճ հնալիյէ էմէլլէրինին իղսաֆ էտիլէճէյինի պիլտիրմիշ տիր: Էօյլէյին սա'աթ Չտէ Գարօլիտինին Պէրզամա մէպ'ուսը օլտըղը սուրէթի դաթ'իյէտէ թէ'այնիւն էթմիշ տիր: — Մէտինէտէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէտէ Պէյթ'արվէտէ 'ասաքիրի 'Օսմանիյէ իլէ 'Արպան արասընտա չէտիտ պիր միւսսատէմէ վուգուժ պուլլունը տըր: Հէր նէ գատար 'ասաքիրի 'Օսմանիյէ ֆէվզէլ'ատէ վէ ճանսիփէրանէ հարաքեաթ վէ մուհաճէմաթը տիլիրանէտէ պուլլունմը իսէ տէ, 'Արապլարըն քէսրէթինէ պիւնա'էն մուհարէպէյէ տէվամ միւմըին օլամայարաֆ, մէրգուժ 'ասքէրլէր Մէտինէյէ 'ալտէթ էյլէմիշլէր: Մէքըրիւր միւսատէմէտէ 2 զապիթ իլէ 28 նէֆէր չէհիտ վէ 4 զապիթ իլէ 40 նէֆէր մէճրուհ օլմուշ տըր: 6 սանթիմէթօրլըգ 2 ճէպէլ վէ 7 սանթիմէթօրլըգ 1 թօի վէ 50յի միւթէճալիլ թիւֆէնք իլէ պիր խալը ճէպիտանէ վէ մէքեարի 'Արապ էշգըյասը էլինէ տիւշմիւշ տիր: Էշգըյա Մէտինէյէ տաիլի սու'ի գասա էյլէմիշլէր իսէ տէ, կէրի փիւքըրիւրաիւմիւշլէր տիր: — Մուսուլտան Նոյ. 14 թարիխիյէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, Սալտիյէ գաղասընտա Նազիլքըրիւրօլի 'աշիւրէթինտէն Խալէֆիւճճալէ վէ Մահմէտ էլ Հիւսէյն վէ 50 նէֆէր լէֆիլէրի էլէիյան 'աշիւրէթի խալ-

զընա պիթթէճալուգ 6 քիլիյի գաթլ վէ Չսինի ճէրհ իլէ, դըսրաֆ, ալնամ վէ մէվալիլէրինի գասա էթմիշլէր տիր, վէ անլէրին թէ'տիպի իլիւն թէ'տապիր իթթիխադ օլունմըշ տըր: — Պայրաֆ հա'տիսէսինտէն սուլայը խարիճիյէ նազարէթինճէ Ավլաթիա սէֆարէթինէ կէօնտէրիլէն թաղըրիլէ վիւրուտ էտէն ճէվասլ մազամը սէտարէթէ իրասալ էտիլմիշ տիր: Զապըթա ի 'Օսմանիյէճէ իճրա էտիլմէքտէ օլան թահգիգաթըն նէթիճէսի անլաշըլմատան պուլ պապտէ պիր թէտպիր իթթիխալը միւմըին օլամայաճադ տըր: — Իգրաթ Թիւրքլէր իլէ Բուժլար արասընտաքի իսթիլաֆաթտան պահա էտէր իքէն տէյօրքի, «Մէմլէքէթիմիլտէ Էրպապը ֆիքրին իսթէմէտիլի պիր շէյ վար իսէ, օտա մէճիւսի մէպ'ուսանտա Նա'աթիլէ փօլիթիգապընըն մէյասն ալարաֆ մէճիւրի մէքըրիւրին Ավաթիա վէ Մաճարիսթան մէճիւլէրինէ տէօնմէսի տիր:» — Ժահանգըն Էրմէնիլէրին մէքթէպի թըպպիյէ ի 'ասքէրլէյէ գապուլ էտիլմէմէսինտէն սուլայը նէշը էթտիլի չիքեայէթէ ճէվապէն հարպիյէ նազարէթինտէն Իգրաթ կէօնտէրիլէն պէնտտէ աշնիլիյօրքի, «Մա'իլիւմ տիրքի, մէշըրութիլէթի իտարէնին թէ'էսսիւսինտէն սօնրա, մէքթէպի թըպպիյէ ի 'ասքէրլէյէ թէնսիգաթը լաղըմէյէ իպիլիտար օլունարաֆ, թէգարբիւր էտէն թէնսիգաթ սըրասընտա մէքթէպի խտաի թըպպի ի 'ասքէրլինին լաղլընտան սուլայը 2 սէնէ մէքըր մէքթէպէ կէրէք Միւսլիմ վէ կէրէք զայրի Միւսլիմ գաթ'իյէն շալիլիտ ալընմամադ տա դարաթ ալթընա ալընմըշ տըր:»

Ինճ. Յէճ. Վարչ. Ժողով կէչէն Ճիւմ'ա կիւնիլ իճթիմա' էտիպ, Փրօ. նիզամնամէ լայիհասը իլիւն թա'եին օլունան դօմիսիօնըն բաիօրթընը դըմ գըմ թահթը միւթալա'այա ալմըշ տըր: Նիզամնամէյի թանդիմ էտէճէք հէյէթ Վարչ. Ժողովըն տէօրթ ա'զասընտան, տէօրթ Էրմ. Ինճիլի իթթիհատլար տա'իրէսինտէ պուլլունան ճէմա'աթլարտան կէօնտէրիլէճէք պիրէր մուրախիսաստան, Իսթանպօլ Ինճ. Բուժ քիլիսէսինտէն պիր, Սիւրիտան պիր, Ինճ. Ասորիլէրտէն պիր, վէ Տէրիսա'ատէթ Ինճիլի ճէմա'աթլընտան իքի մուրախիսաստան 'իպարէթ օլաճադ, Ա'զանըն Էքսէրիլէթի վիւճուտէ կէլաիլտէ, հէյէթ իչէ թէշէպպիւս էտէճէք, Տիւսթուրտա Փրօ. ճէմա'աթլընըն գանուշնամէսինտէ տա'իր օլան էսապար' թանդիմ էտիլէճէք նիզամնամէյէ էսաա իթթիխադ էտիլէճէք տիր: Մա'րուֆ Գանուշը Էսասիլէրտէն վէ մուգթէտիր գէվաթըն Էֆըքարընտան իսթիֆատէ էտիլէճէյի կիւպի, թաշրա 'լաղապէտէրինին իսթարաթը

տախի մուխապէրաթ վասըթասըյէ էլտէ էտի-
լէճէք տիր։ Լա՞րհանըն թանգիմի իշի խիթամ
պուլտըգտա, նէթիճէսի պիր մազպաթա իլէ Վարչ.
Ժողովա թապտիմ էտիլէճէք տիր։ — Օրտունըն
ինճ. Էրմէնիլէրինին քիլիսէսինին ինչասը, Մալա-
թիա քիլիսէ վէ մէքթէպիինին ինչասը, Եօղլատ
քիլիսէսինին ինչասը, վէ Ֆարգին քիլիսէսինին ին-
չասը պապընտա իրատէ ի Սէնիյէլէր սուտուր էթ-
միշ օլտըղը կիպի, Սուհկուրլուտա տախի մէքթէպ
ինչասը, վէ իպատէթխանէնին բէսմէն թանընմասը
իլին իրատէ չըզմըլ տըր։ — Մէրզիֆուհ Անաթօլիա
Դօլէճինին պաշլըճա միւլէսիսէրինտէն օլան Տր.
Թրէյսինին ԴՈՆՃի սէնէ ի տէլիլիյէ ի վէլատէթի միւ-
նասէպէթիլիյէ, Հոկտ. 30տա օրանըն միսիօնէրլէրի
թարաֆընտան կիւղէլ պիր զիյնէթ իճրա էտիլմիշ,
վէ անա հէյէթ ի թալիմիյէ վէ ճէմաթ տախի իշ-
թիրաք էյլէմիշլէր տիր։ Զիյնէթտէն սօնրա, Գօ-
լէճին սանաթ չիւլպէսինին միւտրի Ղազարոս Է-
ֆէնտինին թէքլիֆի վէ Էօրնէլիյէ վէ Ա. Ե. Բ. Ե. Բ. Ե. Բ.
էտիլէն ինթարա ճէվապէն, գահթղէտէկեան ի-
լին 144 մէճիտ թօփլանմըլ տըր։ — Ֆրէզնօտաքի
Էրմէնիլէր Էրմէնիսթան գահթղէտէկեանը իլին
պիր ի'անէ տէֆթէրի աշմըլ, վէ չիմաիյէ գատար
800 տօլարտան զիյատէ վա'տլար ալմըլ տըր։ Օրա-
նըն քիլիսէլէրինտէն պիրիսինին սարկաւագը վէ
զայրէթլի պիր խրիսթիյան օլան Պ. Յօվ. Կիրա-
կոսան Հոկտ. 15տէ ֆիւճէթէն վէֆաթ էթմիշ
տիր։ — Տիկ. Եօլլիա Տ. Շահվէլտեան Հոկտ. 7տէ
Բուսճուգտա 42 Եաշընտա վէֆաթ էթմիշ տիր։ —
Անաթօլիա Դօլէճինին 1901 սէնէսի մէ'գունլարըն-
տան Միսաք էֆ. Կիւլպէնկեան Օր. Արուսեակ
Փէշտիմալեան իլէ թէ'էհիւլ էյլէմիշ տիր։ — Ա. Բ.
Գարահիսար քիլիսէսի 3 լիրա ի'անէ ճէմ' էտիպ,
պունըն 2 լիրասընը Բէսապ ճիվարընտաքի Գալա-
տուրան իպատէթխանէ պինասընա վէ 3 լիրասը-
նը գահթղէտէկեանա թախսիս էյլէմիշլէր տիր։

Էրճ. ճէճ. Փաթրիզ հաղրէթլէրինին սէրայը Հիւ-
մայունա 'ազիմէթի մէրասիմի պա իրատէ ի սէնիյէ
պիր դաշ կիւն սօնրայա թէ'խի էտիլմիշ տիր։ — Նոյ.
15տան պէրի Ս. Փրկիշ խասթախանէսինին Էքմէք
վէ էթ թա'եինի քէսիլմիշ իտիյտէ տէ, Փաթրիզ հաղ-
րէթլէրի գափու քէթխիւտասը Գամէր էֆ. Կիրա-
պիյէ նէղարէթինէ կէօնտէրմիշ, վէ նազըրը միւ-
շարիլէյի ի'անէսին եիրմի կիւն տահա վէրիլմէսի-
նի, վէ պու միւտտէթտէ Փաթրիզ հաղրէթլէրինին
Պապը Ալիյէ միւրաճաթլէ օլ ի'անէսին հանկը
տա'իւրէտէն վէրիլէճէրինի թա'եին էյլէմէսինի էմր
էյլէմիշ տիր։ — Գալֆատան էյթամիւսանէսինին նա-
զըրէսի Մայրապետ Բիրիսթինէ քէնտի 80 Էօքսիւղ-

լէրինին աճ վէ փէրիշան հալինտէն մէճպուր օլարագ
Չաթը Շահանէյէ միւրաճաթ, վէ միւլմըին իսէ
Էէվմի 7½ քիլօ էթ վէ 20 քիլօ Էքմէք թա'եինինին
թէքրար տէվամընը թէմէնի, վէ օլմատըղը հալտէ
էյթամիւսանէսին այտա 30 լիրա պօրճ էտէճէյինի վէ
մէքթէպին տէվամը միւլմըին օլմայաճաղընը 'արդ
էյլէմիշ տիր։ — Հիւլմէթ ի Սէնիյէ թարաֆըն-
տան Էրմէնի միւլմէթիյինէ էտիլէճէք 2,000 լի-
րալըգ ի'անտէն թէ'տիյէ էտիլէճէք անճապ 500 լի-
րա դալմըլ տըր։ Միւլմէթիյին իլին հիւլմէթ ի
սէնիյէ թարաֆընտան հալա մուհիմ պիր թէրթիպ
էտիլմէմիշ տիր։ — Թէգիլ քէնտի սալնամէսինին
թաղրիպէն 200 լիրատան իպարէթ օլան հասըլա-
թընը Փրկիլին Էօքսիւղլանէսինէ հասըլ էթմիշ տիր։
— Էլիլի Սիլիքսան թանտրճեան նէֆթ գուլուլարընը
իլլէթմէք իլին Էէնի պիր ալէթ իճատ էթմիշ, վէ
Բուսճուգտա հիւլմէթիյինտէն պիր բուխսաթնամէ
ալմըլ օլտըղը կիպի, Բուս վէ Սմէրիդա հիւլմէթ-
մէթլէրինտէն տախի 'այնի իմթիյաղը ալմագ նիլէ-
թինտէ իմիշ։ — Ֆրէզնօ չէհրինտէ Ա. Ե. Բ. Ե. Բ. նամ
պիր հաֆթալըգ դաղէթա նէշը էտիլմէյէ պաշլանմըլ
տըր։ — Պէշլէթաշտա գուրա սանտըղը, Բուս վէ
Էրմէնի քիլիսէլէրի Էօնիւնէ կէթիլիլտիյինտէ Էր-
մէնի փափաւարը վէ մօլլարը Էքսիւղլէրինին
տէրաղուլ էյլէմիշլէր, վէ Պէշլէթաշ վաղը'ա իլի-
մէսինտէն սօնկրա պու խուսուս հաղըրուն իւղէ-
րինէ հիւն ի թէ'սի պրագմըլ տըր։ — Մէպ'ուսան
մէճիլինէ ա'ղա օլմագ իւղրէ Էքզըրուստան Գարե-
զին Պաստըրմաճեան վէ Վարդէրէս Սէրինկիւլեան
էֆէնտիլէր վէ Թէքթուրտա թարաֆընտան Էտիր-
նէլի Յակոբ էֆ. Պապիկեան ինթիլտապ էտիլմիշլէր
տիր։

Ի Ա Ր Ի Ճ Ի Յ Է

Ֆրանսա. Էնճիւմէն ի տանիշ ա'ղա ի մէշհուրէ-
սինտէն վէ թէաթրօ մուհարրիլէրինտէն Վիլթօրիէն
Սարաու վէֆաթ էթմիշ տիր։ — Բէլլիթակտա ճէ-
րէյան Էտէճէք միւլաքէրաթ Փարիստէ չէտիտ պիր
մէրադ իլէ թա'ղիպ էտիլմէքտէ տիր։ 'Ալէլիուսուս
պու միւլաքէրաթ Ալմանիտա հիւլմէթիյին սի-
յասէթ ի խարիճիյէսինէ գարըն հէր ֆըրդանըն
թալը ու վաղ'իլլէթինի կէօսթէրաիլինտէն, ճալիպ ի
նաղարը տիգըլաթ օլմագտա տըր։ Պիր մուխապիր
տէյօր քի, «Ֆրանսատա պիր քիմսէնին շալսի նի-
յաթը հէր նէ տէ օլսա, իմիէրաթօր Վիլհէլմի Էվ-
րօփանըն սուլի ու միւսալէմէթի 'ամուտը 'ատա
էթմէսի արթըգ իմքեանսըղ տըր։»

Ինիլիլէր. Լօնտրա չէհրի էմինին Լօնտրա

չէր էմանէթի տա՛րէսինտէ չէքտիյի զիյաֆէթտէ Մը. Էսգուլթիւն իրատ էթտիյի նութգ զայնթէն նազարը տիգզաթ ճէլպ էյլէմիշ, վէ 'ալէլխուսուս Տէրիսա'տէթտէ մազհարը հիւսնի թէլազգը օլ-մուշ տըր: Միւշարիւշէյ՝ իշպուս նութգընտա չօգ-ճա շարգ անվալինտէն պահա էտէրէք, ինկիլթէր-րաննն պու մէս'էլէտէ թուլթտը մէվգը'ի, Էս'նի պէնէլմիլէլ թէ'անհիւտաթնն պիլճիւմէ վազի' իւլ իմզա տէվէթէրին բէյ ու բիզալարը օլմաւըգճա, ֆէսիս ու իլզա էտիլէմէյնէքէրինի, վէ մէսա'իլ ի մու'ալլազատա էվվէլ պէ էվվէլ Թիւրքիաննն հուզուզ ու ամալննն նազարը ի' թիպարա ալընմալարը լա-զըմ կէտիլինի պիլտիւրմիշ տիր: Միւշարիւշէյ տէ-միշ տիր քի, «Պիզիմ Էէկեանէ հէտէֆէրիմիզ շուշար, Էս'նի էվրօփաննն դավանին ի 'ու-մուսիլէսինն մուհաֆազար, Թիւրքիատաքի' Էէ-նի բէփիմ իշիւն 'ատիլանէ մու'ամէլէ վէ մու-հիգզ պիր ֆուրսաթ թէ'մինի, վէ պու կիպի մէս-էլէյն տաիլլ պուլուսնն մէնաֆի' վէ ինթիստա-թը միւթէնէվլի'էննն թանգիմ վէ թէրվիճի, սուլն ու միւսալէմէթին իսլաւտան վիզայէսի, վէ հուր-բիլէթէ վէ հիւսնի ի տարէյն Էօլ աշմազ տըր:» Պա'տէհու պաշ վէքիլ Ալմանիա Իմփէրաթօրընտան պահա էտէրէք, պիլճիւմէ սու' ի թէֆէհիւմէրին դա'իլ օլաճազարընա իւմիտ ի դալի պէյան էթմիշ, վէ «Պու կիպի պիր վազթտա ինֆիրատ, խասի-մանէ իթթիհատար վէ տէվէթէրին, Էս'նի մէտէնի-յէթին վէ աննն էն պէօլիւք զամաննն — միւ-սալէմէթ ի ճիհանն միւշթէրէք միւթէվէլլիլէրի օ-լան տէվէթէրին արասընտա Էէքտիլէրինն բազիպ օլան իթթիֆադլարըն սէօզիւ օլմամալը տըր:» տէյիւ 'լիւվէ ի կիւֆթար էյլէմիշ տիր:

Ալմանիա. Բէյալթալըն Նոյմ. 10տա իճթիմա'ը պիւթիւն Ալմանիա վէ էվրօփաննն նազարը տիգ-զաթնն ճէլպ էյլէմիշ տիր: Փրէնա Պիւլօյա Իմ-փէրաթօրըն մա'լիւմ միւլազաթննա տա'իր սիւ'ալ-լար իրատ էտիլմիշ, վէ միւշարիւշէյ տաիլի անլէրէ ճէվապ վէրմիշ տիր: Իլք նութգ Նաֆէսալ Լէպէրալ ֆըրգասը նամընա Հէր Պասէրման թարաֆընտան իրատ էտիլմիշ տիր: Տը. Վիմար Բաֆէսլար նամընա վէ Սօնիալիսթիլէրին բէ'իսի Հէր Սինկէր տաիլի ի-րատը նութգ էյլէմիշնն տիր: Պուզարտան հէր պիրիսի թադրիպէն պիրէր սա'աթ իրատը քէլամ էյլէմիշնն տիր: Մուհաֆազաքար վէ սէրպէսթ մուհաֆազաքարալար թարաֆընտան տաիլի գըսա նութգլար իրատ էտիլմիշ տիր: Պա'տէհու պաշ վէ-քիլ 20 տադիզա սիւրէն պիր նութգ իլէ պուշու-րըն ճիւմէսինն ճէվապ վէրմիշ տիր: Միւշարիւշէ-յին նութգը քէմալը մէրազլէ տիլէնիլմիշ իսէ տէ,

հիշ պիր թէվէճիւն էսէրի կէօսթէրիմէմիշ տիր: Միւշարիւշէյ Տէյն Թէլէրաֆն մուսապիրի իլէ օլան միւլազաթնն 'ալէլխուսուս Պօթլէրէ գարըն Ալմա-նիատա թէրթիպ վէ ինկիլթէրալա իրսալ էտիլէն մա'հուս հարպ վիւնննն էնէմիլէթինի թազիլ, Ճափօնիայա գարըն նիյաթը խասիմանն մէվուտի-յէթի իտաի'ասընն թէքզիպ, վէ Իմփէրաթօրըն ինկիլ-թէրալա կէօսթէրտիյի տօսթանն սըտա ու խուլուս էսէրէրինն էսպալընը իզահ էթմէյն չալըմը տըր: Պաշ վէքիլ տէմիշ տիր քի, «Մուհաֆէրաթննն նէշրինն ինկիլթէրալա քէնտիսինն մէ'մուլ էթ-տիլի նէթիճէյի հասըլ էթմէտիլինի, վէ Ալմանիա տա շէտիտ հիտաթթ ու հէյնճանա վէ թէ'էսսիւֆա-թը 'ալիմէյն պա'իս օլտըղըն կէօրմէսի, պուս-տան պէօյլէ Իմփէրաթօրըն խուսուսի միւլազաթ-լարընտա տաիլի ճիտալ պիր մէսլէք ի սիյասիյէ մուվաֆըզ վէ մէվգը'ինն հայսիյէթիլէ միւթէնա-սիպ ինթիյաթէրա պիր թարգը իֆատէյի իլթի-յարա մէճպուր էտէճէք տիր: (Շի'աֆէլի 'ալէլ-լա) Պու սուրէթլէ հարէքէթ էտիլմէտիլի թազ-տիրտէ նէ պէն նէ տէ խալէֆէրիմ պու գատար աղըր պիր մէս'ուլլէթի տէր'իւհտէ էտէմէզլէր» (Սիւրէլի 'ալէլլա) Իմփէրաթօրըն միւլազաթը-նն նէշրի մէս'ուլլէթինն կէլիննէ, Փրէնա Պիւ-լօ պիւթիւն մէս'ուլլէթի քէնտի իւզէրինն ալմը, վէ մէպ'ուսալարը 'ատի պիր պէտալիթընը միլլի պիր ֆէլաքէթէ թանվիլ էթմէմէլլէ տա'վէթ է-տէքէք, նութգընա խաթիմէ վէրմիշ տիր: Թաշըն մուսապիրի էթթէսի կիւն իրատ օլուսնն դայէթ մու'ալազաքարանն նութգլարտան վէ Ալման մաթպու'աթննն թալր ու մէսլէքիստէն պահա է-տէր իլքն տէյօր քի, Իմփէրաթօրըն սիյասիյաթը ի 'ումուսիլէյն գարընմասը միւթթէֆիգէն թազպի'ն էտիլմէքտէ իսէ տէ, իշպու «չալսի հիւքիւմէթէ» գարըն պիր չարէ պուլմազ պապընտա հէր հանլը ճիտալ պիր ճէհա' Իմփէրաթօրըն թէճալուզաթննա գարըն Ալման գանուլըն էսասիսինն միւտաֆա'ա էթմէքլլին կիւճիլլիւնիւ մէյտանա չըգարըր: Ասըլ կիւճիլլէք շուստա տըր քի, միլլէթ վէքիլէ-րի էֆքեարը մէշրութէյի միւտաֆա'այա դայուր տէյիլ տիրէր, վէ հաթթա դայուր օլսալար պիլէ, միլլէթին էմէլ ու արգուսընն ճէպրէն մէվգը' ի իճրայա դամազընը միւշքիլ պուլուրար: Ափաշի-քեար տըր քի, Իմփէրաթօրըն իֆատաթննն հա-սըլ էթմէքտէ օլտըր պէնէլմիլլէ ինֆի'ալ վէ իղ-պիրարարտան միլլէթ արթըզ օսանմը տըր:

ԻՍԹԱՆՊՈԼՍԱ

Ա. ԹԱԿԱՐ ՊՈՅԱՆՍԱՆ ՄԱՅԱՊԱՆՍԱՆ ԹԱԳ՝ ՕԼԻՆՍԵՐԵ
Ֆինանսընը Էօգուլը Ամէրիգան խան

նոյ. 23, 1908.

ԻԼԱՎԷԻ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ճիւղ 51, Ն. 47.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ինչո՞ւ տէյօր քի, Անատօլուներն էրզինճան, Մուշ, Սասուն, Պայաղիտ, Վան, Սիվաս, Մալաթիա, Էրզրում վէ Մարաշ հէվալիսինտէ գըթլըդ ասարը կէօրիւմէքտէ տիր։ Պոս ճիվարարտա միւթէմէքքին էհալինին գըշըն եմէքլլի վէ իւք պահար էքինլէրի իչին թօխուսըզը թէ՛մին էտիւմէզ իսէ, կէլէճէք սէնէ օրալարտա 'ուսուսի գըթլըդ զուսուր էտէճէլինէ հիշ չիւպհէ կօզ տըր։ Անատօլուտա գըթլըզըն վուգու՛նա մէյտան վէրմէմէք իչին թախմինէն 100 պին լիրա գատար պիր փարայա ինթիլաճ վար տըր։ Պոս խուսուսա տա՛իր Գայսէրլիտէն կազըլան պիր մէքթուպտան աթիւտէքինի թէլիսի էտէրիզ. «Գայսէրլիէ ճիվարընտա 44 գատար քէօլէրտէ 2 սէնէտէն պէրու զախիւրէնին ֆիյաթը փէք կիւքսէք, վէ պու սէնէ տախի մահուկաթ փէք ազ օլտըզընտան, էհալի պէօլիւք միւլքըլաթա տիւշար օլմուշար տըր։ Սիվաս հիւքիւմէթ ի մահալլիյէսի աշարըն գըսմէն զախիւրէ իւլէ թէ՛տիյէ էտիւմէսինի թալէպ էլմիշ օլտըզընտան, պա՛ղը քէօլէրտէ պիրազ զախիւրէ պուլուսըյօր իսէ տէ, սա՛իրլէրինտէ անճադ պիր դաշ ալլըդ եւյէճէք պուլուսմադտա տըր։ Էհալի՛ կէլմէքտէ օլան գըշա նազարը տէհէթլէ պադմադտա տըրլար։ Զօգլար չիմտիտէն պօրճ էտէրէք, տիլէնէրէք, կախօտ թօփատըզարը օթլարը եւյէրէք կէչինմէքտէ տիրլէր։» — Պադտատա իրթիճա՛լիլուս Եհնուտի մահալլիլէրի իւզէրինէ հիւսուս վէ 5 սա՛աթ իճրա ի զասպու զարէթ էյլէմիշլէր տիր։ Էրթէսի կիւն Եհնուտի միւթէպէրանը վալիյէ միւրաճա՛աթլէ զարար ուզիւնարըն թադմինինի թալէպ էյլէմիշլէր տիր։ Վալի ազլ էտիւմիշ տիր։ — Մալիյէ միւշալիլի Մ. Լօրան թէտգիլի հիսապաթ էսնասընտա թէճհիլաթը աքքէրլիյէ մախուսա մէպալիդտէն պիր մըզտար արթաղընը կէօրէրէք, անը արաշտըրմազա պաշալմը վէ անըն սէրայտա պիր գաճա իչինտէ պուլուստըզը վէ ինտէթթահգիգ մէպաղը մէքքիւրըն 60 պին լիրա օլտըզը վէ մու՛ախիւրէնէն պու մէպաղըն սախթէքիարըլզլէ Պանդը Օսմանիւտէն ճէպթէ ճէպթէ ախզ օլուսմըշ իտիլի անաշալմըշ տըր։ — Հալէպ սանճաղընտան ինթիլապ օլուսաճադ 6 մէպուսանտան 4իւ ինթիլապ օլուսմըշ օլուպ, անլէրին իւչիւ ասլէն Այնթապը տըրլար. կա՛նի Րասիմ փաշա զատէ Սլի պէյ, Եիւրիւք զատէ Մուսթաֆա էֆ. վէ Յարուլիւն Բարգէն

Պօշկէզէնտան էֆ. — Շմէնտըֆէր հիսապաթընըն թէտգիլի հազընտա Պուլկար մուրախապարը իւլէ շմէնտըֆէր տիրէքթօրլարը պէնինտէ հասը օլան միւպալէնէթ ի էֆքէրա տա՛իր հէնուլ ի՛թիւլաֆ հասը օլամամըշ տըր։ Պուլկարիսթան վէ Շարգի Րուսէլիտէքի էվզաֆը Իսլամիյէյէ միւթէ՛ալլիլ թէտգիլաթ վէ միւլաքէրաթա տէվաոօ օլուսմըշ տըր։ Պուսա տա՛իր Տէվլէթ ի Սլիյէ մուրախապարընճա թէրթիլ էտիւմիշ օլան խիւլասա ի հիսապիյէ Պուլկար մուրախապարընա թէվաոօ գըլընմըշ տըր։ — Պուլկարիսթան խարիճիյէ նազարէթի մէ՛մուրլէրինտէն Մ. Զօրպաճիէֆ ֆէնճչէնպի հիւնիւ Սօֆիատան Տէրիսա՛ատէթէ կէլմիշ տիր։ Միւմալիէյ՛ Տէրիսա՛ատէթա պուլուսան Պուլկար մուրախապարընա ի՛թա օլուսմադ իւզըրէ, պա՛ղը թա՛լիմաթը համիլ պուլուսմադտա տըր։ — Թէլէկրաֆ վէ Փօսթա նազարէթինճէ թէ՛սիսի դարարաշտըրըսն թէլէֆօն իչին Ամէրիգա վէ Ինկիլթէրա սէրմայէտաբանը իլէ սա՛իր միւ՛էսսէսաթը մալիյէ ի էճնէպիյէ թարաֆլարընտան կէրէք Պապը Սլիյէ վէ կէրէք նազարէթ ի միւլարիլէյալա լաւէնգաթի միւրաճա՛աթլար վուգու՛ պուլմադտա տըր։ — Թաշլ զաղէթասը ալտըզը պիր թէլէկրաֆինամէտէ Սրապլարըն Մէքքէ ճիվարընտա քիտ՛ին տաքէրի մէվզըլէրէ հիւսուս էթտիքտէն սօնրա ազըր զայաթ վէրէրէք կէրիյէ փիւքըլուտիւլալէքլէրինի վէ չիմտիքի հալտէ շէնր վէ հալալիսինի սէլամէթ վէ սիւքիւն իչինտէ օլտըզընը պիրալիլիյօր։ — Հուսէյյատտան Սանա՛ալա շմէնտըֆէր խաթթը թէմտիտի հազընտա Եհմէն վալի վէ գուսանտանը թարաֆընտան Պապը Սլիյէ վէրիլէն լա՛հիս մէճլիս ի վիւքէլատա թա՛թը թէլէքքիւրէ ալընմըշ, վէ լա՛հիս ի մէքքիւրէ միւսթէվիլաթընըն պիլա դայտ ու չարթ թաստիդ օլուսմըշ օլտըզը խապէր ալընմըշ տըր։ — Խապէր վէրիլտիլինէ կէօրէ, Երլուզտա 5,000 գատար անախթարը Մալիէր, 2,000 նիքէլի վէ անախթարը պիր խալը Մարթինի թիւֆէնկիլլէ պիր թաղըմ էսլիհա թիւիդա վէ 30,000 գատար մուլաթէլիֆ նէվտէն թապանճա, վէ 8 տալէտ մաքինուլը Մազսիմ Հօչկիս թիւֆէնքլէրի վէ վաղթըյէ Էտիւնէտէն կէթիլիլմիշ Րուս գալիաղըլարը, վէ Թօփիտանէ մա՛մուլաթընտան 200 թիւֆէնք վէ պիր գաշ ճէպէլ թօփը վէ պիր սիւահիտանէ մէվճուտ տըր։ — Կիրիտան Եուսան դանուսը էսասիսինճէ մէճլիլէր թէլէքիլ էտիւմիշ, վէ Իսլամլար տախի

տիւնար էթմիշ վէ պիր խալֆ ու հերաս հասըլ էտէ-
րէք տիկէր մէշնուր պիր պանքէրին թէլէֆ ի նէֆս
էթմէսինի պա'իս օլմուշ օլան Պանքէր Մր. Մօրս
13 սէնէ մահպուսիյէթէ մահքիւմ օլմուշ տըր : —
Բէ'իս ի հիւքիւմէթ Մր. Բօղէվէթ' պիր թազըմ
'ամէլէ բու'էսասընը, Հուալթ Հաուստս պիր դաշ
մէշնուր հիւքիւմէթ մէ'մուրլարըլէ կէօրիւմէյէ
տա'վէթ էթմիշ տիր : Պու միւնասէպէթլէ պիր զի-
յաֆէթ չէքիւմէք. հիշ չիւպհէ եօգ քի, սա'յ ու'ա-
մէլէ տա'իր վազ' էտիլէճէք դալանիյնէ տա'իր իճ-
րա ի միւզաքէրաթ էտիլէճէք տիր : —Թա'րիֆանըն
թէֆթիշ ու թա'տիլի իշինէ ճիտտի սուրէթտէ
պաշանմը տըր :

Իւսն. Նոյ. 11 վէ 12տէ Բուսիա վէ Իսկիլ-
թէրա սէֆիւլէրի սուրէթ ի խուսուսիյէտէ Չարըն
հուղուրքնա դապուլ օլունմըլար, վէ Շահ հաղ-
րէթլէրինէ հէր նէվ' ճինաստան 'արի պիր լիսան
իլէ Նոյ. 7 նիւմայիշինէ բաղմէն, մէպ'ուսան մէճ-
լիսինի իճթիւմ'ա տա'վէթ էտէճէյինէ տա'իր օլան
վա'տընը կէրինէ կէթիւրմէսինի թալէպ էյլէմիշէր
տիր : Ճէնուպի վիլայէթլէրին անվալը զայէթ էսէ-
ֆէնկիզ տէյիւ նազլ էտիլմէքտէ տիր : Պաշըճա
քեարպան եօլարը դափանմըլ օլուպ, Թէհէրաստա
հէփ իշէր քէսատ վէ տուրգուն տըր : Բուս դաղէ-
թալարը Միր. Լիսգօֆը Շահ հաղրէթլէրինէ գա-
նունը էսասիյէ մուխալէֆէթի իշինէ զըմնէն մու-
'ալմէնէթ էթմէսինտէն տօլայը մու'ալմէնէյէ տէվաժ
էտիլօրլար : Սէթթար Խան Աղարպայճանտա հալա
հիւքմ ու նուֆուզ մէվզը'ինի իշղալ էտիլօր : Միւշա-
րիլէյ' ախիրէն Շահ հաղրէթլէրի դանունը էտասիյի
նէշը էթմէզ իսէ, Աղարպայճան վիլայէթի ի'լանը
խթիլզալ էտէճէք տիր : Նոյ. 13տէ միւճթէհիտ Սէ-
հիա Սլինին րիյասէթի ալթընտա պուլունան հիւ-
քիւմէթ ի մէշրութէ թարաֆտարլարը Նոյ. 7 նիւ-
մայիլինի թաղպիհ, վէ դանունը էսասիյէ սատա-
դաթլարընը իպրազ էյլէմիշէր տիր : Իշղու իճթի-
մա'տա Գաղաղարըն հաղըր պուլունմալարընա
բաղմէն, 3,000 քիշի իսպաթը վիւճուտ էյլէմիշ
տիր :

Բուսն. Հիւքիւմէթ նէշը էթտիյի պիր թէպլի-
զաթը րէսմիյէտէ Բուսիանըն հիշ պիր վէճհէ Իրան
թօփրաղընը իշղալ էթմէյէճէյի, շու գատար քի,
հիյն ի հաճէթտէ Իսկիլթէրանըն րիզա վէ մուվա-
ֆաղաթըլէ թէպա'այը էճնէպիլէյի հիմայէ մազսէ-
տիլէ անճազ ուֆազ պիր միւֆրէղէ ի 'ասքէրիյէ
կէօնտէրէճէյի պէյան էտիլմիշ տիր : Անկլօ—Բուս
ի'թիլաֆը անքեամընճա, մէմէքէթին ումուրը տա-
լիլիյէսինէ միւտախէլէ էթմէյիպ, անճազ պիր
խտարէ ի սալիմէնին թէ'սիսինէ մա'թուֆ տօս-
թանէ խրտմէթլէր իֆա էտէճէք տիր :

Ձին. Նոյ. 13ին աղշամընտա Ձին իմիէրաթօրը
վէֆաթ էթմիշ օլարըլը կիպի, Ձին իմիէրաթօրի-
շասը տախի վէֆաթ էթմիշ տիր : Փրէնս Չուն
վասի թա'եին օլունուպ, միւշարիլէյին պէշ եա-
շնտա օլան օղու Ձին թախթ ու թաճընըն վարի-
սի ի'լան էտիլմիշ տիր :

Հիւքիւմէն. Նոյ. 9տա Անարշի' Պահալայն ի-
զինի արայըպ պուլմուշ օլան Պէնկալը փօլիս
միւֆէթթիշի Կալկաթատա մէճհուլ քիմսէլէր թա-
րաֆընտան գուրշունլա վուրուլմուշ տըր : Հէր
քէստ տէհշէթ վէրմէք 'ատթիլնտէ պուլունան
քիմսէլէր էհալիյի թէհիտա ու իրաֆէ էթմէքտէ,
վէ Անկլօ—Ինտիէն մաթպուլ'աթը ճէրա'իմի սիյա-
սիյէյէ մախսուս պիր նիզամնամէ վազ' էտիլմէսի
լիւղուճընտան պահա էթմէքտէ տիրլէր : Գաթիլ
Գանայըն սալա ու իհրազընտան սօնրա Կալկաթա-
տա 1,000 թալէպէ գաթիլի մէրգումըն սալա ու
իհրազ էտիլտիլի մահալտէ թօփլանմըլ օլուպ նի-
շանէ ի մաթէմ օլմազ իւզրէ կալըն այազ իտիլէր :
Գանայ պիր ճանի մուլսպիլինի գաթլ էյլէմիշ իալի
Շիւմալի Հինտիսթան էհալիսի ախիրէն Կալկաթա-
տա վուզու' պուլան վաղը'ալէրտէն տօլայը զայէթ-
լէ հիտտէթլէնմիշ օլուպ, դանն էթտիլէրինէ կէօ-
րէ, Անարշիաթլէր, սիյասի գաթլ վէ ֆէստա ֆի'իլ-
լէրինէ պազմազ իշիւն տէրհալ պիր մահքէմէ թէ'-
սիս էտիլմէլի տիր :

Սըրաի'իւն. Պէլկրատտան խապէր վէրիլայինէ
կէօրէ, մուհարէպէ խալֆ ու տէհշէթի հէնուզ
գա'իլ օլմամըլ տըր : Ֆաղլա մուհիմմաթը հարպի-
յէնին հէփիսի Նիշէ կախօտ Գրահուճէվաճա նազլ
էտիլմիշ օլուպ, րիվայէթէ կէօրէ, Միլլի Պանգա
սանտըղարընը նազլ իշիւն տախի թէտարիքեաթ
կէօրիւմէքտէ տիր : Հալալարըն պիրուսէթի
քէսպի շիտտէթ էթմիշ օլարըլնտան 'ասքէրլէր
մէշազգաթ չէքմէքտէ տիրլէր :

ԻԳԹԻՊԱՍԱԹ

Սնասըքը 'Օսմանիյէնի պէրլէշի' . — Բուս դա-
ղէթալարը կէնճ Թիւրքլէրին պիւթիւն 'ա-
նասըքը 'Օսմանիյէյի պիրլէշարէրէք հէփսինի
Թիւրք կափմազ կիպի պիր ֆիքը պէպէտիլէրինէ
հիւքմ էթտիլքտէն սօնրա, քէնտիլէրինին հիշ պիր
զէման միլլէթլէրինի ունուլթմայաճաղարընը թէ'-
մին վէ ի'լան էյլէտիլէր : Պու թէ'մինաթ վէ պէ-
յանաթա հիշ պիր լիւղում եօգ իտի դանն էտէրիզ :
Մէմէքէթլէրինին ինթիլաճաթընը, մէնտֆիլինի
փէք կիւզէլ թաղաիր էտէն կէնճ Թիւրքլէր դայր ի
գապիլ ի իճրա օլարըլը գատար վաթանլարը իշիւն
մուզիլըր միւնաղաշալարա, 'ատալմէթլէրէ մէյտան
աշաճաղը թապիլի պուլունան պէօյլէ պիր իայալը
խամա գաթիլմայաճաղարը թապիլի տիր :

Կէնճ Թիւրքէր զայր ի Միւսլիմ վաթանտաշաւարնտան լիսանլարընը, միլլիյէթլէրինի, մէզնէպլէրինի թէրք էթմէլէրի կիպի պիր ֆէտաքեալըզ թալէպ էթմէլլէր, վէ էթմէյէճէքլէր տիր. անլէրտէն պէքլէտիքլէրի շէյ քէնտիլէրինի պու տէվլէթին, պու վաթանըն էվլատը պիլիպ, պու վաթանըն, եալընըզ պու վաթանըն մէնֆա'աթը, սէլամէթի իչլին չալըճադ տըր: Ղայր ի Միւսլիմ վաթանտաշալըմըզ պուսու գապուլ էթտիքլէրի թագտիրտէ արատա հիչ պիր սու'ի թէֆէհիւմ գալմազ, միւնադաշա տա պիթէր: Ֆադաթ չիմտիյէ գատար թէտգիգ էթտիլիմիլ սիյասի փուկրամլարտա պիր թագըմ էմէլլէր կէօրտիլք: Ֆարազա, լիսան մէս'էլէսի. տէվա'իր ի հիւքիւմէթէ հէր քէսին իսթէտիլ լիսան իլէ միւրաճա'աթ էտէպիլմէսի հազընըն վէրիլմէսինի իսթէյօրլար: Իսթանպուլտա տօղմուշ պէօյիւմիւշ չօգ Բուճ վար տըր քի, պէշօն քէլիմէտէն ֆաղլա Թիւրքէն պիլմէլլէր. պիլպուսլարա զօր իլէ Թիւրքէն էօյրէթմէյէճէյիլ, ֆադաթ պուսլարը Թիւրքէն էօյրէթմէքտէն պիլթիւն պիլթիւն միւսթաղնի տէ պուլունտըրամալըզ: Իշթէ միլլէթ ի հաքիմէ մէս'էլէսի պուրատա քէնտիսինի եինէ հիսս էթտիրիյօր: Պու հիւքիւմէթ Թիւրք վէ Միւսլիման հիւքիւմէթի տիր: Տէվլէթին լիսանը րէսմիսի Թիւրքէն տիր: Պիսա'էն 'ալէյհի հէր 'ուսսուրա մէնսուպ օլա պիլլէն հիւքիւմէթ մէ'մուրը Բուճա, Պուլկարճա, էրմէնիճէ էօյրէնէճէք տէլիլ. հիւքիւմէթլէն ալըզ վէրիլի օլաճադ Բուճ, Պուլկար, էրմէնի' Թիւրքէն էօյրէնէճէք տիր:

Սօնրա 'ատէմ ի մէրքէզիլլէթ մէս'էլէսի. 'Ատէմ ի մէրքէզիլլէթ պիլթիւն չիւմուլ վէ տէլալէթիլլէ թաթպիլ օլունուրա, Սաղըզ, Միտիլլի վէ սա'իրէ կիպի ատալար միւնհասըրէն Բուճլարըն էլինտէ գալաճադ տըր: Օ հալտէ պու ճէզիքլէրին պիլէր Կիրիտէ պէնզէմէյէճէյինի պիլգէ քի'մ թէ'մին էտէր: Պու կիւն 'ատէմ ի մէրքէզիլլէթի թաթպիլ էթմէք իլէրիտէ վաթանա եափըլաճադ էլիմ 'ամէլիյաթը ճէրրահիլլէ իչլին հիսսիմիլ չիմտիտէն քէնտի էլիմիլլէ իպթալ էթմէյէ պէնզէր: Իշթէ հաքիմիլլէթ ի միլլիլլէ մէս'էլէսի եինէ թէ'սիրինի հիսս էթտիրէճէք տիր: Պու տէվլէթ Թիւրք վէ Միւսլիման տէվլէթի տիր, իլլէլէպէտ պու հալտէ գալաճադ: Շու հալտէ 'Օմանը 'ուսսուրլարընըն իթթիհատը իչլին միւշթէրէք պիր զէմին ի ի'թիլաֆ նէտէն 'իպարէթ պուլունաճադ տըր: Պու «զէմին ի ի'թիլաֆը հուգուլը խուսուսիլլէ վէ սիյասիլլէտէ միւսսալաթը թամմէ» տէն 'իպարէթ օլմադ իւզըն կէօսթէրէ պիլիլիլլէ:

Թաճիլ

Շէյի իւլ Իսլամն պէնսալը. — Շէյի իւլ Իսլամ էֆէնտի հազրէթլէրի Պէշիքթաշ վազը'աի ճինա'իյէսինէ տա'իր շու սուրէթլէ իտարէ ի քէլամ էթմիլլէր տիր. «էհալիմիլլին հէնուլ մէտէնի 'սատ օլունաճադ պիր հալտէ պուլունմատըղընը, վէ մէ'մուրիլլին ի հիւքիւմէթին վէզա'իլի մէ'մուրէսինի հիւսն ի իֆա էտէճէք իդթիտարա մալիք օլմատըղլարըն իզրար էտիյօրըմ: Ահքեամը գանուսիլլէ խիլաֆընտա էհալի թարաֆընտան վուգուա կէլէն պու հարաքէթի [Պէշիքթաշ հատիսէսինի] պա'զըլարը էհալիլլին հիսսիյաթը տիլիլլէսինին զալէյանընա 'աթֆ իլէ էսպալը մուլաֆիֆէ արամադտա տըր: Հալ պու քի պունլարըն պու կիպի թէշէպալիւպէրի էհալիլլին ճէհալէթինէ տէլիլ թէշէլլէ տիրիյօր: Գուրանը քէրիմտէ քէֆֆար թափսիֆինին իսթիթիյանլարա 'աթֆ օլունտըղընա տա'իր այլէթ եօգ տըր: Գուրանը քէրիմ քէֆֆար 'իւնվանընը մէճուսիլլէրէ 'աթֆ էտիյօր, վէ նասրանի սըֆէթիլլէ թափսիֆ էյլէտիլ իսթիթիյանլարա գարչը Միւսլիմանլարըն մուհիպպանէ մու'ամէլլէ էթմէլլէրինի էմր պուլուրըյօր: Բեաֆիր վէ եա կեալուր 'իւնվանընըն իսթիթիյանլարա 'աթֆ օլունմատընա պա'զը էսպալը սիյասիլլէ պիսա'էն հիւքիւմէթ սէպլէպ օլմուշ տըր: Պա'զը իսթիթիյան հիւքիւմէթլէրինէ գարչը տա իւլանը հարպ օլունաճադը զէմանլար 'այնի իտալէ ի սիյասիլլի իսթիթիլլէ էթմիլլէ տիր: Զիրա պու կիպի իսպլէլլէրէ միւրաճա'աթ օլունմատընա Գուրանը քէրիմ թարաֆընտան նասրանի սըֆէթիլլէ թափսիֆ օլունան իսթիթիյանլարա գարչը հիսսիյաթը մուհիպպանէ փէրվէրտէ էտիլմէսի էմր պուլուրընտըղը ճիհէթլէ, էհալի իսթիթիյանլարլէ մուհարէպէ էթմէքտէն թէվազըն էտէճէք իտի: Իշթէ պու սուրէթլէ էհալի ի Իսլամիլլէ չօգ տէֆալար սա'իրգա ի ճէհալէթլէ միւրաճա'աթ ի տին էտէճէք եէրտէ ահքեամը տիլիլլէ խիլաֆընտա հարաքեալաթ թէշէպալիւս էթմիլլէ տիր: Մա'էթթէ'սսիլաֆ էհալի ի իսթիթիյանիլլէմիլլին ազալը տա Իսլամլարըն հալիլտէն ֆարզը օլմատըղընտան, անլէր տէ Իսլամլարըն պու կիպի մու'ամէլլաթը թէ'ասսիլաքեալանէսինէ գարչը հիսսիյաթը թէ'ասսիլաքեալանէ իլլէ մուգապլէլէ էտիլլարը: Գանուս ի էսասիլլին իսթիլլարըն վէ պազաթը միլլէ ի մուլթէլիֆէինի հիմէմաթը միւշթէրէք ի համիլլէթմէնտանլէլլինէ միւշթաճ տըր:»

Սապահ

ԻՍԹԱՆՊՈԼԻՍՍ

Ա. ԵԱԿՈՅ ՊՈՅՆՃԱՆՍ ՄԱԹՊԱՆՍՈՐԵՍԱ ԲԱՊ՝ ՕԼՈՒՄԵՏԷ
Ֆինհաննըլար եօգուլը Ամէրիգան խան

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻՂԱՆ

«Հողերը երգարանն են զանազաներով» նամ Եկնի իլահի քի-
թապը թապ' էտիլմիշ վէ ինթիշար մէվգը'ինէ վաղ' օլունմասը
իչիւն ըուխսաթը ալլընմըշ տըր: Պու քիթապ էլեէվմ սաթըլ-
մագասա տըր: Հէր նուսխէսինին պէտէլ ի գըյմէթի 15 զու-
րուշ — 3 չարեէք տիր: Փօսթա իլէ քէնտիլէրինէ թէք պիր
նուսխէ կէօնտէրիլմէսինի իսթէյէն քիմնէլէր 'իլավէթէն 2½
դըշ. փօսթա իւճըլէթի տաթի կէօնտէրմէլի տիրէր:

ԱՃԵՆԹԱՆԱՐԴՄՈՋԱ

Կէլէճէք սէնէ 200 դըշլըգ զաղէթա սըփարըշաթընտա պուլունան
աճէնթալարըմըգա 0/0 15 իսղօնթօ էտիլէճէք տիր: Պիր աճէնթա ֆարզը
աարէպէրէ կէօնտէրիլմէք իւզըէ 200 դըշլըգ զաղէթա սըփարըշաթը
վէրէճէք օլուր իսէ, անա 0/0 10 թէնդիլաթ իճրա էտիլէճէք տիր:
Պիր աարէսէ կէօնտէրիլմէք իւզըէ 300 դըշլըգ զաղէթա սըփարըշաթը
էտիլիր իսէ, էտիլէճէք թէնդիլաթա 'իլավէթէն պիր սէնէլէք Աւէպէլէր
տաթի մէճճանէն կէօնտէրիլիր:

«ԱԻՆՏԱԲԵՐ»Ի

ՀԱՅԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՍՈՎԵԱԼՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յ. Մինասեան 30, Տիկին Լիախա Մաթէոսեան
Աւմիտա Գալիֆօնիա 240, Պատ. Չորիկեան 20,
Մարիամ Կալիպեան 20, Մարիամ, Անթօ և Յա-
րութիւն Բիւրքճեան 408, Պարտիզակի Եկեղեցին
168, Չաքարիաս Արշիրօբօլօս 73, Իւղաբեր Չու-
տիչեան 93 դահ. :

Նօ. 3

Էն մոպպուլ նէվ'տէն օլտն իշպու սաղլամ Ամէ-
րիգան էմնիյէթ թօվլուլարընտան իշթիրա էթմէք
խթէյէնլէրին պէրվէճնի աթի ատրէսէ միւրաճա'աթ
էթմէլէրի իլա'ն օլունուր :

Յարութիւն Ամիրալեան վէ էվլատը Մարաշ : 4—5

ՃՕՂՐԱՅԻԱ Ի ԹԱՊԻՒ

(Աւադէ է-Լ Կրո-Տ Թէ-բէ է-Լ 'Էպրէ)

Պու քիթապ պու տէֆ'ա պա'զը թէպիլ վէ
թա'տիլաթ վէ 'իլավէլէր իլէ իքինճի տէֆ'ա թա'պ
վէ թէմսիլ էտիլմիշ օլուպ' 100 դատար կիւզէլ
բէսմէլէրի վէ չէքլէրի, վէ տօգուզ 'ատէտ տախի
նէֆիս վէ բէնքլի խարիթալարը հավի օլարադ 20
զրշ. ֆիյաթլէ սաթըլմապտա տըր : Իսթէյէնլէրին
Տէրիսա'ատէթաէ Ամէրիգան խանընտա Մր. Ու. Ու.
Փիթէ միւրաճա'աթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր :

1—3

Եարըն կէնճլէրին տու'ա մէճլիսի ալաթ. սա'աթ
9.30տա Գուճգափուտա Րէսթաէ ին'իգատ էտէճէք
տիր : Իւսկիւտար, 9 :